

Delårsrapport 2020

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Verksamhetens utveckling under året.....	4
Avvikelser i grunduppdraget	11
Redogörelse för väsentliga avvikelser.....	12
Avstämning kommunfullmäktigemål och indikatorer	14
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	14
Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.....	14
Målområde - En god organisation.....	15
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar	15
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning.....	17
Kommunfullmäktigemål - Fler malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen.....	17
Avstämning budgetuppdrag	24
Målområde - En god organisation.....	25
Ekonomisk utveckling under året	28
Budgetavvikelse	28
Budgetavvikelser delverksamheter	28
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget.....	29
Ekonomiska konsekvenser av coronaviruspandemin	31
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram.....	32
Resultaträkning	33

Sammanfattning

Verksamhetens utveckling under året

Verksamheten har framförallt präglats av coronapandemin och de intensiva insatser som genomförts och genomförs för att skydda och stödja brukare, anhöriga, äldre Malmöbor och medarbetare. En del av de planerade ambitioner för utveckling som uttrycks genom förvaltningens fem fokusområden har pausats eller genomförts till viss del. Framsteg har ändå gjorts avseende kvalitet i verksamheten, förebyggande arbete, kompetensförsörjning, ledarskap och medarbetarskap samt digitalisering och välfärdsteknik.

Måluppföljning genom kvalitativa indikatorer och aspekter av dessa

Nämnden bidrar till ett kommunfullmäktigemål under målområdet Stadsutveckling och klimat och tre mål under målområdet En god organisation. Nämnden bidrar till målen genom kvalitativa indikatorer som bedöms utifrån ett flertal aspekter. En första bedömning av arbetet mot KF-målen visar att arbetet i stort framskrider enligt plan.

Avstämning budgetuppdrag

Nämnden bidrar till de fyra budgetuppdrag som är riktade till alla nämnder och samarbetar med kommunstyrelsen och andra nämnder; i planeringen för öppenhet, inkludering och mångfald, när det gäller att samarbeta för att minska lokalkostnader och använda befintliga ytor effektivt, när det gäller att minska onödig administration samt för digitalisering och automatisering i syfte att effektivisera, öka kvalitet och skapa bättre arbetsmiljö.

Ekonomi

För helåret prognostiserar nämnden ett överskott på 21 938 tkr till följd av coronapandemin. För nämndens verksamhet exklusive pandemin prognostiseras ett nollresultat. Båda prognoserna är osäkra på grund av den osäkra händelseutvecklingen.

Verksamhetens utveckling under året

Fokusområdena

Med utgångspunkt i förvaltningens ramberättelse och löftet gentemot Malmöbon ”Varje dag är viktigast!” har fem fokusområden tagits fram som anger riktning och ambition för förvaltningens utvecklingsarbete fram till år 2022.

För att klara nämndens uppdrag, kunna leverera god kvalitet och ligga i fas med utvecklingen krävs rätt förutsättningar. Genom att fokusera på kompetensförsörjning skapas förutsättningar för verksamheterna att leverera god kvalitet och tillmötesgå nya behov hos Malmöbor och förvaltningen. Genom att fokusera på välfärdsteknikens möjligheter skapas förutsättningar som bidrar till effektivisering, ökad kvalitet och bättre arbetsmiljö. Genom att fokusera på ledarskap och medarbetarskap förbättras förutsättningarna att kunna utföra uppdragen professionellt med Malmöbon i fokus.

Förvaltningens fokusområden hänger väl samman med de indikatorer nämnden har valt för att bidra till kommunfullmäktigemålen. Utvecklingen under året i förhållande till fokusområdena framkommer därmed också genom redovisningarna av indikatorer under kommunfullmäktigemål samt under kommunfullmäktigeuppdrag.

Samtliga avdelningar i förvaltningen har prioriterat arbetet kopplat till Covid-19, vilket påverkat i vilken omfattning vissa utvecklingsarbeten har kunnat genomföras. Den digitala mognaden har däremot utvecklats under perioden där bland annat de digitala mötesformerna har använts i stor utsträckning.

Coronapandemin

Nämndens arbete under första halvåret 2020 har präglats av utbrottet av Covid-19 och den pågående pandemin. Det har framförallt inneburit anpassning till situationen och av verksamheten som både utmanats och utvecklats.

Långsiktig arbetsfördelning och organisering under Covid-19 i förvaltningen

Förvaltningen började i slutet av februari att arbeta fram 3 olika scenarier för hur smittspridningen skulle kunna komma att påverka förvaltningens målgrupper och verksamheter. Förvaltningsövergripande riskanalyser och riskbedömningar har genomförts utifrån två perspektiv:

1. Brukare, patient, anhörig, Malmöbo
2. Arbetsmiljö (medarbetare, chef och verksamhet)

Riskanalyserna gav en tydlig bild av vad förvaltningen behövde förbereda sig på och vilka områden som behövde förstärkas för att klara att ge en god vård och omsorg, trots förändrade förutsättningar.

Förvaltningens inriktning för hantering av pandemin är att skydda riskgrupper från att drabbas av Covid-19, motverka spridningen samt säkerställa driften av verksamheterna. Med utgångspunkt i inriktningen och för att möjliggöra ett långsiktigt hållbart arbete, där förvaltningens ordinarie uppdrag och mål kan hanteras parallellt med en effektiv hantering av pandemin, beslutade förvaltningen i juni om en anpassad ledningsstruktur. Fram till juni arbetade den ordinarie förvaltningsledningen intensivt och operativt med att hantera Covid-19 frågor. Pandemin är inte längre en avgränsad enskild händelse utan ett tillstånd över tid.

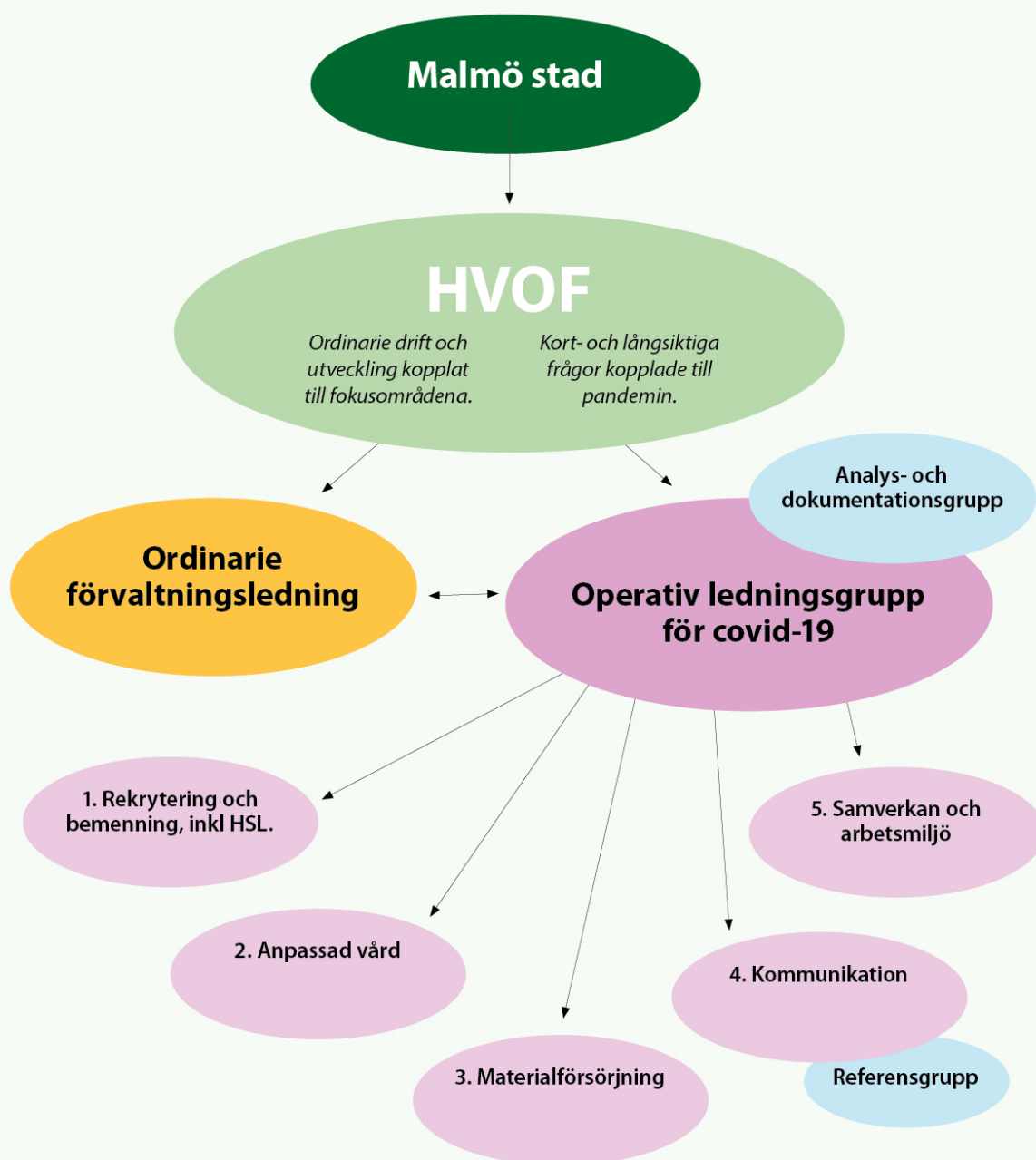
Den anpassade ledningsstrukturen består av en operativ grupp som hanterar alla frågor rörande pandemin

och som ansvarar för att det finns rutiner och riktlinjer som bidrar till minskad smittspridning och säker vård för Malmöbon. Riktlinjer som rör medarbetares arbetsmiljö samverkas med berörda fackliga organisationer.

Under den operativa gruppen har fem arbetsgrupper, en analysfunktion och en referensgrupp inrättats för att anpassa och utveckla förvaltningens arbete för att möta de krav som pandemihanteringen innebär. Därmed kan förvaltningsledningen i större utsträckning fokusera på den ordinarie driften av verksamheterna samt prioritera och sätta igång pausade processer kring förvaltningens utvecklingsarbeten.

Anpassad ledningsstruktur med anledning av covid-19

Ny operativ ledningsgrupp 2020-06-03

Besöksförbud

Ett nationellt besöksförbud på alla äldreboenden infördes genom regeringsförordning från och med 1 april. Redan två veckor tidigare valde förvaltningen att tolka Folkhälsomyndighetens rekommendationer

mycket restriktivt och tillät i princip inga besök på särskilda boenden och korttider, om det inte handlade om brukare som vårdades i livets slutskede. Det är rimligt att anta att den restriktiva tolkningen gjorde att smitta hindrades från att komma in på boenden och korttider fram tills regeringens formella besöksförbud beslutades.

Besöksförbudet har inneburit stora utmaningar för verksamheten, brukare och anhöriga. Utebliven fysisk kontakt mellan anhöriga och brukare påverkar livskvaliteten för båda grupperna. Gott kontaktmannaskap och anhörigkompetent verksamhet har varit särskilt viktigt för att se till att brukare och anhöriga känner sig trygga med vården och omsorgen som ges och att en god kommunikation finns mellan dem och verksamheten. Goda måltidssituationer har varit ett speciellt fokus utifrån att de brukare som fått vistas långa tider i sina lägenheter haft behov av extra omsorg för att upprätthålla aptit och näringsstatus. Besöksförbudet påverkar många och har lett till frustration för brukare och anhöriga, något som verksamheten behövt hantera parallellt med intensivt arbete för att förhindra smittspridning.

Förvaltningen har utvecklat nya lösningar vid in- och utflyttning från boenden då anhöriga och brukare inte kunnat titta på lägenheterna fysiskt. Besöksförbudet har skyndat på den digitala utvecklingen och numera görs digitala visningar. Förvaltningen har också tillhandahållit surfplattor och telefoner för att möjliggöra digitala möten mellan brukare och anhöriga. Plexiglas har installerats på boenden för att möjliggöra möten utomhus. Demenssjukdomar, syn- och hörselproblem medför däremot utmaningar för att kunna göra mötena så bra som möjligt utan att riskera smittspridning

Arbetskläder

Under våren införskaffades arbetskläder till medarbetare i brukar- och patientnära yrken. Initialt har det inte funnits tillräckligt stor mängd av arbetskläder. Dels på grund av att det var en stor beställning på kort tid och dels att pandemin i sig försvårade leveranser. Arbetskläderna har fyllts på kontinuerligt och under hösten beräknas det finnas tillräckligt med arbetskläder för att täcka behovet för alla medarbetare som arbetar brukar- och patientnära. Fram till dess har prioritering skett gentemot medarbetare som arbetar med brukare och patienter med misstänkt eller konstaterad Covid-19 i första hand, i andra hand medarbetare som utfört personlig omvårdnad och i tredje hand medarbetare som utför serviceinsatser. Bristen på arbetskläder har också kompenseras genom utökad tvättfrekvens. Tack vare gott samarbete med Region Skåne kunde Malmö stad hyra arbetskläder för att täcka upp delar av behovet på mycket kort tid.

Minska smittspridning

Förvaltningen har inrättat en operativ materialförsörjningsgrupp som ansvarar för att verksamheterna i möjligaste mån har det material som behövs gällande basal hygien och skyddsutrustning. Gruppens uppdrag består av att samordna beställningar och fördela material samt vid förekommande behov göra prioriteringar av material. Gruppen har även ett strategiskt ansvar gällande arbetsätt, process, beräkning av förbrukning samt analys av arbetet. Uppdraget pågår under pandemin och avser det material som är avgörande för att begränsa smittspridningen och som inte kan erhållas från Malmö stads ramavtalsleverantörer genom befintliga beställnings- och leveransrutiner. Samarbete sker med Malmö stads operativa anskaffningscentral (OAC).

Verksamheterna har intensifierat sitt arbete för att förbättra följsamheten till basal hygien och anpassat sitt arbete utifrån förutsättningarna pandemin inneburit, såsom att städa utifrån särskilda hygienrutiner, följa rutiner för exempelvis skyddsutrustning och vård av personer med misstänkt eller konstaterad smitta.

Stort arbete har lagts ner på att ta fram och sprida information om basal hygien och skyddsutrustning. Exempelvis genom olika checklistor och informativa filmer för hindrande av smittspridning. Sektionschefer har genomgått utbildning med syfte att ge en ökad kunskap i basal hygien och djupare förståelse för hur, när, och varför skyddskläder och skyddsutrustning ska användas. Förvaltningen har också lanserat appen ”Visible Care” som innehåller instruktionsfilmer som beskriver olika moment i omvårdnadsarbetet. Appen finns tillgänglig för alla medarbetare med en mobiltelefon.

Samarbete med Vårdhygien och Smittskydd inom Region Skåne har gett värdefull kunskap. En nyckel för att förhindra smittspridning har varit ett närvarande ledarskap utifrån att kunna förmedla alla nya och uppdaterade rutiner som kommit under pandemins gång. Detta har varit ett sätt att säkra upp så att alla

medarbetare har fått information och instruktioner utifrån beslutade rutiner. Medicinskt ansvariga sjuksköterskor och andra funktioner har gjort verksamhetsbesök för att ge stöd till chefer och medarbetare samt informera om och säkerställa följsamhet av basal hygien och användning av skyddsutrustning. Utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer har beredskapssamordnare och lokalsamordnare genomfört verksamhetsbesök för att hjälpa till med hållbara lösningar för hantering av fysisk distansering i hemtjänstlokaler.

Covidteam och kohortvård

I början av maj inrättades ett särskilt covidteam riktat till brukare med misstänkt eller konstaterad smitta inom hemtjänst och hemsjukvård. Covidteamet utför service- och omsorgsinsatser samt hälso- och sjukvårdsinsatser och arbetar tillsammans med Region Skåne i det mobila vårdteamet. Covidteamet har inneburit att smittspridningen kunnat begränsas då medarbetare som enbart arbetar med smittade brukare utför insatserna under tiden brukaren är sjuk i covid-19.

Samtidigt som covidteamet startade upprättades kohortvård på Lundavägens korttidsboende. Kohortvård innebär att särskilt avgränsad personal vårdar brukare som är i behov av korttidsvård och är konstaterat smittade av covid-19. Behovet av att använda kohortvården på Lundavägen har varierat men behovet var som störst under maj månad. Under sommaren har det varit ett fåtal eller inga patienter som haft behov av kohortvård på Lundavägen.

Pandemin innebar att beläggningen på korttiden sjönk från att under januari ligga på 97 % till att i mars vara 80%, april 66%, maj 53%, juni 45% samt juli 56%. Beläggningen är beräknad utifrån möjliga antal platser. Utifrån den låga beläggningen har cirka 20 platser på korttiden tagits ur drift under mars och april. Att beläggningen sjunkit successivt under det första halvåret beror till stor del på att färre patienter med behov av korttidsplats skrivits ut från sjukhus samt att brukare inte vill till korttiden på grund av covid-19. Den minskade beläggningen innebar en viktig förutsättning för att kunna omvandla Lundavägens korttidsboende till kohortvård.

Bemanning, frånvaro och rekrytering

I enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer har medarbetare med minsta sjukdomssymptom uppmanats att stanna hemma. Förvaltningen förutspådde tidigt att pandemin skulle kunna generera hög personalfrånvaro och i mars startades en intensiv rekryteringskampanj. Förvaltningen anställer årligen cirka 1000 sommarvikarier för att ersätta semesterledig omsorgspersonal. Våren 2020 omfattade sommarrekryteringen även vikarier som kunde ersätta vid eventuell ökad sjukfrånvaro under Covid-19. För att effektivisera rekryteringsprocessen och hinna bygga upp en vikariebank inför en eventuell ökad sjukfrånvaro hanterade HR-avdelningen fler delar av processen jämfört med tidigare år. Rekryteringen prioriterades framför övriga områden och förvaltningen fick förstärkning genom resurser från andra HR-avdelningar i Malmö stad och interna stabsresurser. Det möjliggjorde en snabb, omfattande och kvalitetssäkrad rekrytering. Förvaltningen genomförde gemensam introduktionsinformation för nyrekryterade vikarier och under ett antal veckor mellan mars och maj hölls introduktionsinformation två gånger per dag.

Förvaltningen har följt frånvaro och bemanning dagligen under vår och sommar. Sjukfrånvaron totalt i förvaltningen var cirka två procentenheter högre under första halvåret 2020 jämfört med 2019, vilket kan vara en effekt av att förvaltningen följt Folkhälsomyndighetens rekommendation att medarbetare ska stanna hemma vid minsta symtom. Bemanningen har trots ökning i sjukfrånvaro bedömts vara i balans under perioden. Den omfattande vikarierekryteringen i kombination med att brukare tackat nej till insatser har inneburit att kontinuiteten i princip har kunnat behållas på en hög och fortsatt god nivå.

När mötesplatserna stängde fick delar av personalgruppen utbildning inom demens och basal hygien och har under stängningen stöttat upp på dagverksamheterna och deras insatser i hemmet. De har även förstärkt IT-fixaren med en medarbetare.

Stängda dagverksamheter och mötesplatser

Dagverksamheterna stängdes i slutet av april och sedan dess har biståndet istället utförts i hemmet genom social samvaro, hjälp med måltider, promenader och avlastning för anhöriga. Det är en utmaning att bidra till social stimulans, struktur och avlastning utifrån de nya förutsättningarna och utifrån att många brukare

och anhöriga inte vill ha hembesök på grund av risk för smitta. Verksamheten konstaterar att stängningen påverkar anhöriga och brukare och ju längre tiden går upplevs belastningen ha ökat.

Verksamheten håller kontakt med de som av sagt sig hjälp för att återkommande erbjuda stöd. Verksamheten upplever att relationen/kontakten med anhöriga har förbättrats genom regelbundna samtal och besök i hemmet. Detta har dock fått konsekvenser i form av fler ansökningar om särskilt boende för de brukare som vanligtvis har dagverksamhet.

Mötesplatserna stängdes i mitten på mars. Verksamheten har sett att det sociala behovet ökat över tid genom att fler ringer till den telefon som har öppet under vardagarna. Mellan mars och maj mottogs cirka 45 samtal per vecka, främst av mötesplatsernas regelbundna besökare. Samtalen handlade till exempel om frågor och oro kring när och om mötesplatserna öppnar, oro för sjukdom, känsla av ensamhet samt behov av att prata en stund.

Verksamheterna har under stängning flyttat och utvecklat aktiviteter till digitala plattformar som hemsida och Facebook, med fokus på bland annat träning och kultur. Utmaningar under stängningen har varit att nå ut till de som inte har tillgång till digitala insatser samt att skapa delaktighet i de digitala aktiviteterna.

Minskad efterfrågan och svårare att tillgodose behov

Smittspridningen och rädslan för smittspridningen av Covid-19 har bidragit till att brukare tackar nej till hjälp och stöd, trots att behov finns. Många brukare har också avstått från att komma till korttidsboende eller särskilt boende på grund av rädslan för att bli smittade. Det har inneburit att brukare som egentligen har haft ett behov av tillsyn och omsorg dygnet runt har valt att stanna kvar hemma. Det påverkar troligtvis i vilken utsträckning den enskildes behov har kunnat tillgodoses. Det har förmodligen även påverkat anhöriga som stöttar upp i hemmet under tiden. Under våren har särskilda boenden och korttider infört intagningsstopp vid konstaterad Covid-19 vilket har påverkat hur snabbt biståndsbeslut kunnat tillgodosets för brukarna.

Antalet ansökningar om bistånd för andra typer av insatser såsom hemtjänst, har också minskat under det första halvåret. En del brukare har valt att pausa hela eller delar av sin hjälp. Delvis har kompensande insatser erbjudits, men dessa har inte alltid tillgodosett den enskildes behov fullt ut. Anhöriga har fått ta ett större ansvar när brukare med demenssjukdom vistas hemma istället. Innehållet i insatsen ledsagning har utifrån rådande situation förändrats och medfört att den enskilde inte alltid fått det som biståndet syftar till. Det kan till exempel bero på inställda arrangemang eller rekommendationen om social distansering.

Från och med införandet av besöksförbud har individuella uppföljningar av biståndet på särskilt boende inte kunnat genomföras. För att i så hög utsträckning som möjligt säkerställa de enskilda brukarnas behov har extra dialoger med privata utförare på särskilda boenden genomförts. Uppföljningar av bistånd inom ordinärt boende har till stor del skett via telefon och de uppföljningar som har behövt genomföras hemma hos brukaren har förflyttats framåt i tiden. Brådskande besök har genomförts. Anpassningar utifrån Covid-19 har också inneburit att visst förebyggande arbete pausats, till exempel trygghetsträffar, öppnandet av en ny mötesplats, samarbete med föreningar, utbildningar, balansgrupper och balansskola.

Stöd på nya sätt till anhöriga och Malmöbor

Avdelningarna för särskilt boende och för hälsa och förebyggande har erbjudit digitala besöksrum. Under sommaren har det funnits möjlighet till fysiskt möte med plexiglas vilket också gjorde att efterfrågan på digitala besöksrum uteblev. Från slutet av mars sänktes tillfälligt åldern för IT-fixartjänster för att även inkludera Malmöbor som är 70-74 år. Efterfrågan på de olika fixar-tjänsterna har varit begränsad under våren men ökat under sommaren. Inledningsvis genomfördes endast nödvändiga hembesök men då det visade sig att fallrisken ökade, exempelvis genom att seniorer själva klättrade på stegar, så utförs nu fler insatser igen med anpassningar vid besöken för att undvika smittspridning. För att minska risken för smitta har *fixarna*, liksom andra verksamheter, utbildats i basal hygien och ringt före besök för att stämma av så ingen har några symtom.

Anhörigtelefon upprättades i mars och under perioden mars-maj har ca fem samtal per vecka inkommit. Samtalen handlade främst om oro för smitta och ökad belastning för de som valde att inte ta emot hemtjänst på grund av rädsla för smitta. Anhöriga som sedan tidigare valt att själva ta hand om sina äldre

beskriver att pandemin inneburit en ökad belastning. Anhörigkonsulenterna har haft samtal och gett stöd via telefon och för vissa yngre anhöriga har de kunnat anpassa mötet och exempelvis genomfört samtal utomhus.

Uppsökande verksamhet har erbjudits via telefon istället för hembesök. Det har varit svårt att ersätta det personliga mötet med ett samtal via telefon och likaså att genomföra checklista för fall. Många har tackat nej till samtalet och vill avvakta till hembesöket kan genomföras.

Ledsagning och avlösning har genomförts men med anpassningar för att minska risken för smitta. Flera har tackat nej till insatser men andelen som avlagt sig insatsen har dock minskat över tid. Rehabgruppen Fenix har fortsatt sin verksamhet men startar för närvarande endast upp patienter under 70 år. För redan inskrivna patienter erbjuds hemträning eller anpassad träning i Fenix lokaler.

Konsekvenser för brukare, anhöriga och Malmöbor

Brukare och anhörigas behov har inte kunnat tillgodoses fullt ut när insatser stoppas eller genom att de själva tackar nej på grund av rädsla för att bli smittade. Som beskrivs i stycket ovan har pandemin inneburit att vissa delar av myndighetsutövningen har satts åt sidan till förmån för att säkerställa en så liten smittspridning som möjligt. Förvaltningen har därmed inte kunnat fullfölja hela sitt ordinarie uppdrag vilket påverkar den enskilde. Det påverkar också det sociala och motiverande arbetet som är en central del av biståndshandläggarnas uppdrag, när det fysiska mötet inte längre är möjligt. Det finns en viss risk att behov förbises när ansökningar handläggs per telefon. Det personliga mötet är viktigt för att få en helhetsbild av den enskildes och anhörigas situation och behov.

Den minskade möjligheten till sociala sammanhang och gemenskap riskerar också en ökad ofrivillig ensamhet, framför allt bland de malmöbor som av olika anledningar inte har tillgång till stöd, information och aktiviteter via digitala plattformar.

Information och kommunikation

Förvaltningen har avsatt mycket tid och personella resurser avseende informations- och kommunikationsinsatser. Att nå ut med rätt information och budskap till medarbetare, fackliga företrädare, brukare, patienter, anhöriga och Malmöbor har varit avgörande för att nå framgång i de rutiner och riktlinjer som funnits sedan tidigare eller som tillkommit under Covid-19.

En extern webbsida (malmo.se/corona), har upprättats med frågor & svar, rekommendationer, guider och tips för åldersgruppen 70+. En intern informationsportal riktad till medarbetare och chefer har upprättats på KomIn som samlar all information kopplat till Covid-19. Efter uppbyggnad kräver både den externa och interna sidan daglig översyn för att hållas aktuell. Därtill har veckovisa digitala nyhetsbrev skickats till alla medarbetare via mejl och sms. Löpande nyhetsbrev har också skickats till nämnden.

Trycksaker, informationsbrev, checklistor och filmer med centrala budskap och nödvändig information har tagits fram. Flertalet har översatts till arabiska, somaliska, engelska och lättläst svenska. Malmö stad och förvaltningen har och fortsätter att göra informationen tillgänglig och begriplig för att budskapet ska nå ut. Att förenkla och visualisera har varit viktigt för att skapa förståelse och hög grad av följsamhet.

Den stora efterfrågan på information från media och allmänheten har genererat pressträffar, presskontakter och kommunikation på sociala medier. Förvaltningsdirektören har vid ett tillfälle även medverkat i Folkhälsomyndighetens presskonferens.

Facklig samverkan

I inledningsskedet av coronapandemin identifierades behovet av snabb och kontinuerlig information och förhandling av eventuella, då okända, organisatoriska förändringar samt behovet av kontinuerlig dialog med fackliga organisationer.

I mars tillsattes ett interimistiskt extra förvaltningsråd/skyddskommitté som fick sitt mandat och uppdrag av förvaltningens ordinarie förvaltningsråd/skyddskommitté. Under vår och tidig sommar genomfördes samverkan i det extra förvaltningsrådet/skyddskommittén veckovis.

Skyddsombud kan göra en begäran om åtgärder kring arbetsmiljö eller arbetstider med stöd av arbetsmiljölagen 6 kap 6 a§. Under april månad inkom en 6:6a-anmälan till förvaltningen som ledde till att förvaltningen och Kommunal tog fram en handlingsplan. I handlingsplanen kom man bland annat överens om att följa upp hur arbetsmiljöarbetet under Covid-19 hade fungerat under våren. Uppföljningen gjordes genom en enkät som besvarades av sektionschefer och skyddsombud gemensamt. Enkätsvaren visar att arbetsmiljöarbetet under Covid-19 fungerat väl. Sektionschefer och skyddsombud i de flesta sektioner har regelbunden dialog och riskbedömer, åtgärdar och följer upp arbetsmiljön.

Lärdomar och framtid

Sedan förvaltningens arbete inför det potentiella utbrottet av Covid-19 påbörjades i februari 2020, har stort fokus varit att förbereda och rusta personal med information, material och annat stöd till det brukar- och patientnära arbetet. Det har varit intensivt och informationsflödet har varit stort. Medarbetare och chefer har ställts inför en unik situation som de har varit tvungna att hantera dag för dag.

Coronapandemin har varit och är fortfarande en utmaning för förvaltningen som ställer stora krav på uthållighet, flexibilitet och mod. Det gäller i förvaltningen som helhet och inom respektive avdelning. Eftersom pandemin fortfarande pågår är det för tidigt att utvärdera och dra slutsatser av arbetet i sin helhet. Möjligen kan en djupare analys genomföras i samband med årsanalysen. Utifrån första halvårets arbete och de erfarenheter som förvaltningen hittills erhållit kan vissa reflektioner göras.

Nya rutiner och riktlinjer, förändrade arbetssituationer, oro för sin egen och andras hälsa, snabba beslut, isolering, kohortvård och begränsade personalresurser har till viss del skapat trötthet och frustration. Men medarbetare och chefer har i denna kristid framför allt visat engagemang, hjälpsvillighet, professionalism och stora hjärtan. Chefer och medarbetare har snabbt kunnat ställa om när nya rutiner och riktlinjer kommit. Detta i kombination med att det funnits en tydlighet i förvaltningen vad gäller vikten av att hindra smittspridning och hur detta görs har varit en framgångsfaktor. Det har också varit avgörande att förvaltningen haft god beredskap och snabb mobilisering vilket möjliggjort en god vård och omsorg. Det indikerar också att förvaltningen har en organisation, ledningsstruktur och krishantering som kan möta oförutsedda händelser, nu och framåt. Med en sammanhållen organisation och ett förvaltningsgemensamt fokus finns en kraft att hantera utmaningar och utveckla lösningar på kort tid. Samarbete och förståelsen för varandras uppgifter och villkor har ökat och gett förutsättningar att klara det gemensamma uppdraget.

Vad gäller det operativa arbetet har en lärdom varit att ett nära samarbete mellan chef och sjuksköterska har varit en framgångsfaktor. Ansvarig sjuksköterskas engagemang och stöd till undersköterskor och vårdbiträden var viktigt i användandet av skyddsutrustning och basala hygienrutiner. Utifrån smitta och smittspridning har det varit tydligt att kunskaper inom hälso- och sjukvård gett en fördel i att snabbt kunna ta till sig information om exempelvis användning av skyddsutrustning och hur olika sorters smittor sprids.

Många beslut har varit tvungna att fattas snabbt vilket har medfört att praktiska detaljer inte kunnat lösas i samma takt. Med gemensamma krafter har uppkomna problem kunnat hanteras relativt snabbt. En viktig lärdom är vikten av tydliga roller för att säkerställa att alla vet vem som gör vad. En stor vinst för att möta oro hos medarbetare har varit engagerat och närvarande ledarskap. Dagliga avstämningar med medarbetare har skapat tydlighet, trygghet och tillit. Även fysiska besök från kvalitetsutvecklare och medicinskt ansvariga sjuksköterskor har varit betydelsefullt. Värdet i att informera och handleda på plats har visat sig ge stort genomslag.

Tack vare snabb isolering, hög kompetens hos medarbetare, lite tur och ett mycket närvarande ledarskap har smittan begränsats. Det ska också uppmärksammas att många av de särskilda boendena inom förvaltningen inte alls haft varken misstänkt eller konstaterad smitta, vilket vittnar om väl utfört arbete av medarbetarna.

När smittspridningen är över förväntas ett högre tryck på ansökningar om bistånd från brukare som stått utan hjälp och anhöriga som har fått hjälpa och stödja sina närstående mer och längre än vad de ibland orkar.

Avvikelser i grunduppdraget

Nämnden bedömer att avvikelser mot grunduppdraget skett i förhållande till nämndens planering. Avvikelserna har berört Malmöbor, brukare, anhöriga och medarbetare. De fyra identifierade avvikelserna är relaterade till den rådande coronapandemin och omfattar stängning av mötesplatser, stängning av dagverksamheter, besöksförbud på särskilda boenden och korttid samt uppföljning av biståndsbeslut gällande särskilt boende. Coronapandemin har medverkat till en anpassning av verksamheten utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

I förhållande till beslutad planering vad gäller bidrag till kommunfullmäktiges mål genom nämndsbudgetens indikatorer, bedöms att arbetet i stort sker enligt plan, men med vissa positiva och negativa avvikelser. Detta förtydligas under målavsnittet nedan.

Redogörelse för väsentliga avvikelser

Namn på avvikelsen:	Besöksförbud på särskilda boenden och korttidsboenden
Orsak till att avvikelsen har uppstått	Den rådande coronapandemin utgör ett särskilt stort hot mot nämndens äldre målgrupp. För att minska smittspridningen stoppade nämnden tidigt alla besök som kunde innebära fysisk nära kontakt. Åtgärden kom att bli en del av det nationellt beslutade besöksförbudet.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	Besöksförbudet för med sig stora känslomässiga och praktiska konsekvenser för boende och närstående då ordinarie umgängesformer inte kunnat upprätthållas. Känslor av ensamhet har påverkat livskvalitet och aptit.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	Förändringen innebär en anpassning av vården för att se till att brukare och anhöriga känner sig trygga med den. Nya rutiner för och hantering av besök på ett säkert sätt, ofta utomhus och/eller bakom skärmar har tagits fram och arbetats in.
Konsekvenser utifrån barnrätts-, jämställdhets- respektive antidiskrimineringsperspektiv	Jämlikhetsperspektiv: Gruppen äldre, som i samband med pandemin identifierats som särskilt utsatta, har i en större omfattning, jämfört med andra åldersgrupper, fått anpassa sig till restriktioner. Detta har fått konsekvenser för livskvaliteten såsom större social isolering och ofrivillig ensamhet.
Konsekvenser för andra nämnder, styrelser, civilsamhället	----
Vidtagna åtgärder	Nämnden följer folkhälsomyndighetens rekommendationer och gör nödvändiga anpassningar av verksamheten.

Namn på avvikelsen:	Uppföljning av bistånd på särskilda boenden
Orsak till att avvikelsen har uppstått	Den rådande coronapandemin utgör ett särskilt hot mot nämndens äldre målgrupp. På grund av besöksförbudet har inte uppföljning av biståndsbeslut gällande särskilt boende kunnat genomföras i den omfattning som var planerad. Fysiska möten bedöms

	för denna grupp vara att föredra framför digitala eller telefon-möten, då mycket information kan inhämtas genom en helhetsbedömning på plats. När det kommit till biståndshandläggarens kännedom om att behov av uppföljning varit särskilt påkallat, har lösningar hittats utifrån den enskildes och boendets förutsättningar, till exempel genom telefon eller digitala skärmar.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	Möjligheter till säkerställandet av att den enskildes behov tillgodoses, genom fortsatt eller förändrat bistånd, har försämrats. Detta kan innebära negativa konsekvenser för den enskilde.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	Bristen på uppföljningar under året kan medföra ett uppdämt behov som ska inhämtas när besöksförbudet hävs.
Konsekvenser utifrån barnrätts-, jämställdhets- respektive antidiskrimineringsperspektiv	Jämlikhetsperspektiv: Gruppen äldre, som i samband med pandemin identifierats som särskilt utsatta, har i en större omfattning, jämfört med andra åldersgrupper, fått anpassa sig till restriktioner. Detta har fått konsekvenser för livskvaliteten såsom större social isolering och ofrivillig ensamhet.
Konsekvenser för andra nämnder, styrelser, civilsamhället	-----
Vidtagna åtgärder	Nämnden följer folkhälsomyndighetens rekommendationer och gör nödvändiga anpassningar av verksamheten. Åtgärder har genomförts för att möjliggöra besök utomhus i samband med boendet eller till exempel bakom genomskinliga skärmar

Namn på avvikelser:	Stängning av dagverksamheter
Orsak till att avvikelserna har uppstått	På grund av Covid-19 har förvaltningen stängt dagverksamheterna för att minska risken för smittspridning.
Konsekvenser för de verksamheten är till för	Det ursprungliga biståndet i form av social gemenskap och avlastning för anhöriga genom besök på dagverksamhet har inte kunnat tillgodoses. Enskilda insatser har istället erbjudits i hemmet.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	Organisationen och medarbetare har strukturerat om utgångspunkterna för utförandet av uppdraget, till exempel genom att ersätta besök på dagverksamheten med hembesök och telefonsamtal.
Konsekvenser utifrån barnrätts-, jämställdhets- respektive antidiskrimineringsperspektiv	Jämlikhetsperspektiv: Gruppen äldre, som i samband med pandemin identifierats som särskilt utsatta, har i en större omfattning, jämfört med andra åldersgrupper, fått anpassa sig till restriktioner. Detta har fått konsekvenser för livskvaliteten såsom större social isolering och ofrivillig ensamhet

Konsekvenser för andra nämnder, styrelser, civilsamhället	-----
Vidtagna åtgärder	Biståndet har istället utförts i hemmet genom social samvaro, hjälp med måltider, promenader och avlastning för anhöriga.

Namn på avvikelser:	Stängning av mötesplatser
Orsak till att avvikelserna har uppstått	På grund av Covid-19 har förvaltningen stängt mötesplatserna för att minska risken för smittspridning.
Konsekvenser för verksamheten är till för	Minskade möjligheter till social gemenskap och ökad risk för ofrivillig ensamhet. Att det sociala behovet ökat över tid identifieras genom fler inkomna samtal till mötesplatstelefonen.
Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer	Minskade möjligheter till social gemenskap och ökad risk för ofrivillig ensamhet? Att det sociala behovet ökat över tid identifieras genom fler inkomna samtal till mötesplatstelefonen.
Konsekvenser utifrån barnrätts-, jämställdhets- respektive antidiskrimineringsperspektiv	Jämlikhetsperspektiv: Gruppen äldre, som i samband med pandemin identifierats som särskilt utsatta, har i en större omfattning, jämfört med andra åldersgrupper, fått anpassa sig till restriktioner. Detta har fått konsekvenser för livskvaliteten såsom större social isolering och ofrivillig ensamhet
Konsekvenser för andra nämnder, styrelser, civilsamhället	Föreningar, som i vanliga fall bedriver aktiviteter på mötesplatserna, har inte haft tillgång till lokalerna under stängningen.
Vidtagna åtgärder	Verksamheterna har under stängning flyttat och utvecklat aktiviteter till digitala plattformar som hemsida och Facebook, med fokus på bland annat träning och kultur. Utmaningar under stängningen har varit att nå ut till de som inte har tillgång till digitala insatser samt att skapa delaktighet i de digitala aktiviteterna.

Avstämning kommunfullmäktigemål och indikatorer

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har beslutat om indikatorer för fyra av kommunfullmäktiges mål. Då inget mål är särskilt riktat mot äldreomsorgen, har nämnden bidragit med indikatorer som beskriver utveckling och ambitioner i verksamheten under de mål som är riktade mot samtliga nämnder.

Nämnden har en inriktning mot kvalitativa indikatorer. Dessa har ett antal aspekter som följs upp och redovisas var för sig. En sammanvägning för respektive indikator görs som sammanfattar arbetet för hela indikatorn.

Det görs även en sammanfattande bedömning av nämndens planerade bidrag till kommunfullmäktigemålet. Bedömningarna, som benämns trender, görs efter stadskontorets mall:

- Enligt planering
- Positiv avvikelse
- Negativ avvikelse
- Både positiv och negativ avvikelse
- Trenden kan inte bedömas

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser

Trend

 Positiv avvikelse

Avstämning

Positivt för indikatorn Växthusgasutsläpp för resor och transporter.

Resor med taxi har minskat med 57% och nämndens andel av stadens totala resor har minskat från 51% till 44%.

Resor med egen bil har minskat med 57 %.

Resor med flyg har inte genomförts.

Enligt plan för indikatorn Växthusgas från livsmedel

Koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel

Redovisas med hjälp av miljöförvaltningen till årsanalysen. Nämnden arbetar med att se över och justera sina inköp av livsmedel.

Arbetet med mat och matsvinn

Nämnden arbetar med att utveckla och förbättra matsvinnsmätningar. Matsvinnet har minskat.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
Växthusgasutsläpp från livsmedel			 Enligt planering

Avstämning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, följa upp och bedöma utifrån två aspekter av indikatorn Växthusgasutsläpp från livsmedel. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.

Eftersom livsmedel som köps in av hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen serveras äldre och sjuka personer med sina särskilda näringsbehov, och vilka också betalar för sina måltider, påverkas arbetet med växthusgasutsläpp från livsmedel. Nämnden arbetar med delaktighet kring menyerna och förutom näringsbehov tas önskemål med i planeringen, vilket kan minska möjligheten att justera inköp av livsmedel till de med lägre växthusgasutsläpp. Störst fokus gällande att minska växthusgasutsläppen från livsmedel ligger därför på arbetet med att minska matsvinn.

Koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel, som ska minska

Eftersom Miljöförvaltningen enbart tar fram statistik över matens växthusgasutsläpp på helårsbasis för november 2019 - november 2020 innebär det att hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan redovisa indikatorn *Koldioxidekvivalenter per kg inköpta livsmedel* först till årsanalysen.

Arbetet med mat och matsvinn, förflyttning framåt

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med att minska matsvinnet i nämndens verksamheter. Till följd av den rådande pandemin har nämndens restauranger hållits stängda vilket indirekt bidragit till ett minskat matsvinn. Gästerna har fortfarande möjlighet att hämta upp matlådor men dessa har ett begränsat

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>svinn i jämförelse med exempelvis buffésservering. Viktigt att lyfta i sammanhanget är dock att även om nedstängningen har haft en positiv effekt på matsvinnet har det samtidigt påverkat nämndens målgrupp negativt eftersom restaurangbesöken även fyller sociala behov.</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har genomfört flera mätningar under föregående år som lett till ett minskat matsvinn. Under detta året har fokus legat på att utveckla och förbättra metoden för matsvinnsmätningar i syfte att minska felmarginalen.</p>			
Växthusgasutsläpp från resor och transporter			→ Positiv avvikelse
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att följa upp indikatorn <i>Växthusgasutsläpp från resor och transporter</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Genomförda resor med taxi, antal ska minska</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har genomfört 3 986 taxiresor under perioden januari-juli 2020 jämfört med 9 311 taxiresor under samma period föregående år. Jämfört med perioden januari-juli 2019 har antalet taxiresor i år minskat med 57 %. Även nämndens andel resor med taxi av Malmö stads totala taxiresor har minskat. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden stod för 44% av stadens taxiresor under perioden januari-juli 2020 jämfört med 51% under samma period 2019.</p> <p>Den kraftiga minskningen av verksamhetens taxiresor bedöms i delar härledas till pandemin och att vissa verksamheter för närvarande inte gör hembesök hos brukare.</p> <p>Genomförda resor med flyg, antal och antal kilometer ska minska</p> <p>Inom hälsa-, vård- och omsorgsnämndens verksamheter genomfördes inga flygresor under perioden januari-juli 2020.</p> <p>Avtalet med resebyrån Big Travel började gälla den 20 november 2019, vilket innebär att det inte är möjligt att hämta jämförande statistik från föregående år.</p> <p>Genomförda resor med egen bil, antal kilometer ska minska</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har registrerat 13 702 km resta med egen bil för januari-juli 2019 och 5 871 km för samma period 2020. Resor med egen bil har minskat med 57% 2020 jämfört med föregående år. Siffrorna kan komma att justeras i samband med årsanalys då medarbetarna har möjlighet att registrera resor med egen bil i efterhand fram till årsskiftet. Även dessa minskningar tros bero på pandemin.</p>			

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Trend

↔ Både positiv och negativ avvikelse

Avstämning

Nämnden har både positiv utveckling enligt plan, men också någon avvikelse i förhållande till planerade ambitioner.

Positivt och negativt för indikatorn trygga anställningar

Andelen *heltidsanställda* fortsätter att öka och andelen *tillsvidareanställningar* ligger stabilt. Däremot visar *andelen timavlönade* på en negativ avvikelse, då en liten ökning har skett.

Positivt för indikatorn Chefers förutsättningar

Personalomsättningen bland första linjens chefer har minskat.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
Trygga anställningar			 Både positiv och negativ avvikelse
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>Trygga anställningar</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Heltider och deltider, andelen heltider ska fortsätta att öka från 2019 års nivå. Andelen heltidsanställningar ökar i stadig takt. Från januari till maj har andelen ökat med tre procentenheter från 72 till 75%. Malmö stads målsättning är att 90% av kommunens anställda ska ha en heltidsanställning i maj 2021. Förvaltningen har en bit kvar för att bidra till målet fullt ut men är tydligt på väg i rätt riktning.</p> <p>Visstidsanställningar och tillsvidareanställningar, andelen tillsvidareanställningar ska bibehållas eller öka från 2019 års nivå. Andelen tillsvidareanställningar av det totala antalet anställningar ligger stabilt på en nivå av 90%</p> <p>Andel timavlönade, där andelen timavlönade timmar ska minska från 2019 års nivå. Andelen timavlönade timmar visar inte på positiv förflyttning. Andelen timavlönade timmar har legat relativt stabilt det senaste året trots ambition att minska och månadsanställa i högre utsträckning. Statistik för första halvåret 2020 visar på en liten ökning jämfört med samma period 2019, från 9,1% av all arbetad tid till 9,7%, en ökning som motsvarar cirka 30 heltidsresurser. Detta ska sättas i sammanhanget att antal månadsavlönade arbetande heltidsresurser i snitt under första halvåret 2020 var 3700. För våren 2020 fanns ingen förväntan på positiv förflyttning. Detta utifrån den omfattande rekryteringen av vikarier där timavlönade vikarier introducerats i verksamheterna under våren i större omfattning än tidigare år. Introduktionerna har gjorts för att förbereda inför en period med höga sjukfrånvaronivåer till följd av Covid-19.</p> <p>Samtliga aspekter under indikatorn har samband med bemanningsplanering som är under utveckling genom projektet <i>Kvalitativ bemanning</i>. Som redovisats ovan visar uppföljning av aspekterna att förvaltningen är på väg i rätt riktning, detta trots att utvecklingen av bemanningsplaneringen gått på sparlåga under våren på grund av de speciella omständigheterna.</p> <p>Samtliga aspekter under indikatorn har samband med bemanningsplanering som är under utveckling genom projektet <i>Kvalitativ bemanning</i>. Som redovisats ovan visar uppföljning av aspekterna att förvaltningen är på väg i rätt riktning, detta trots att utvecklingen av bemanningsplaneringen gått på sparlåga under våren på grund av de speciella omständigheterna.</p>			
Goda arbetsförutsättningar			 Trenden kan inte bedömas
<p>Avstämning</p> <p>Redovisas till Årsanalysen.</p>			
Chefers förutsättningar			 Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>Chefers förutsättningar</i>. Här redovisas den aspekt som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Personalomsättning bland första linjens chefer, ska minska Personalomsättningen bland första linjens chefer (sektionschefer), är lägre första halvåret 2020 jämfört med första halvåret 2019, vilket är positivt. Arbetet med projektet <i>Chefers förutsättningar</i> har som mycket annat utvecklingsarbete satts på paus under våren och minskningen i personalomsättning har troligtvis ingen koppling till förändringar i chefers förutsättningar.</p>			

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning

Trend

 Enligt planering

Avstämning

Nämnden har både positiv utveckling enligt plan, men också någon avvikelse i förhållande till planerade ambitioner.

Mest positivt men även någon avvikelse, för indikatorn **Kompetensförsörjning**

Kostnaderna för **bemanningsföretag** har minskat, **personalomsättningen** för biståndshandläggare har minskat och personalomsättningen för sjuksköterska, arbetsterapeut och undersköterska har minskat något. Däremot har personalomsättningen för fysioterapeuter ökat något.

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
Kompetensförsörjning			↔ Både positiv och negativ avvikelse

Avstämning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn *Kompetensförsörjning*. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.

Bemanningsföretag

Förvaltningen har som målsättning och i uppdrag att minska inköp av sjuksköterskebemanning från externa bolag. De resurser som används i verksamheten ska i större utsträckning vara interna, det vill säga anställda inom förvaltningen, som en del i förvaltningens arbete att säkerställa en god kompetensförsörjning. 2019 köpte förvaltningen extern bemanning för 34 miljoner kronor, motsvarande 50 årsarbetare. 2018 var kostnaden för bemanningsföretag 21 miljoner, det vill säga det skedde en ökning mellan 2018 och 2019. Första halvåret 2020 är kostnad för inköp lägre än första halvåret 2019, vilket är en rörelse i rätt riktning. Kostnaden totalt för jan-jun 2020 var 1,5 miljoner lägre än för motsvarande period 2019. Siffrorna för juni månad är preliminära när det här skrivs vilket kan påverka det slutliga resultatet för perioden. Förvaltningen hade samtidigt fler anställda sjuksköterskor våren 2020 jämfört med våren 2019, cirka 30 fler sjuksköterskor.

Personalomsättning

Personalomsättningen för biståndshandläggare minskade med strax över 5 procentenheter under första halvåret 2020 jämfört med första halvåret 2019. Om trenden håller i sig för helåret skulle biståndshandläggarnas omsättning halveras för 2020 jämfört med 2019. För grupperna sjuksköterska, arbetsterapeut och undersköterska ses också minskningar, men i storleksordningen under en procentenhet. Fysioterapeuters omsättning har ökat något. Covid-19 skulle kunna påverka personalomsättningen på så sätt att färre medarbetare väljer att byta anställning under året utifrån en osäkrare arbetsmarknad.

Kommunfullmäktigemål - Fler malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Trend

■ Enligt planering

Avstämning

Nämnden arbetar enligt plan för indikatorerna under kommunfullmäktigemålet.

Enligt plan för indikatorn **Tillgänglighet till hälsa, vård och omsorg**

Arbetet för att öka tillgängligheten för nämndens målgrupper genom **samtal till Kontaktcenter**, utvecklas i samarbete mellan förvaltningen och Kontaktcenter, bland annat med fokus på tillgängligheten till personal inom förvaltningen.

Digital ansökan om bistånd kommer bli tillgängligt för Malmöbon i oktober månad.

Mötesplatserna har under en stor del av året varit stängda för att undvika smittspridning. Verksamheten har utvecklats från fysiska mötesplatser till digitala aktiviteter.

För det **Förebyggande arbetet** i förvaltningen har en inventering genomförts över insatser som görs för att förbättra och bibehålla hälsotillstånd hos målgrupperna. Det pågår ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i alla förvaltningens avdelningar.

Enligt plan för indikatorn Nöjdhet med omvårdnad service och bemötande

Under våren har den nya **Kvalitetsuppföljningsmodellen** börjat implementeras inom avdelningarna särskilt boende och ordinärt boende. Likaså är den nya modellen för **Löpande brukar- och anhörigdialog** igång på särskilt boende och Ordinärt boende.

Enligt plan för indikatorn Tillgodosedda behov

Andelen **uppföljda biståndsbeslut** inom ordinärt boende har varit 88%.

Personal**kontinuiteten** inom ordinärt boende har blivit något sämre, men ligger fortfarande bättre än genomsnittet för landet.

Arbetet med **Hälsa- och sjukvårdsavtalet** fortskrider och antalet inskrivna i mobilt vårdteam ökar.

Genom nämndens beslutade **Strategi för Demensvård i Malmö stad** bidrar hela förvaltningen till de fyra utvecklingsområden som anges.

Enligt plan för indikatorn Digital utveckling

Planering och utveckling löper på för respektive **smarta digitala verktyg, digital hemmonitorering, digital signering av läkemedelslistor, wifi i säbo, digitala möten och tillgänglig kultur för äldre.**

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
Tillgänglighet till hälsa, vård och omsorg			 Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>Tillgänglighet till hälsa, vård och omsorg</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Samtal till kontaktcenter</p> <p>Tillgängligheten via telefon utgör en av flera viktiga kanaler för Malmöbor, brukare och anhöriga för att komma i kontakt med förvaltningens verksamheter och medarbetare.</p> <p>Av alla samtal in till Kontaktcenter gällande Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen är strax över en tredjedel riktade mot hemtjänsten. Merparten av samtalen gällande hemtjänsten är frågor från brukare och anhöriga som handlar om en insats är gjord och när nästa insats kommer att ske. Frågor av denna karaktär kan Kontaktcenter inte besvara eftersom de inte har tillgång till denna information i förvaltningens system. Det varierar över dagen hur enkelt det är att komma i kontakt med hemtjänsten som svårast är att få tag på rätt person efter klockan 15.</p> <p>Strax under en tredjedel av alla samtal till Hälsa-, vård- och omsorgs samtal, berör hemsjukvården. Frågorna gäller både medborgare som vill prata med sjuksköterska kring till exempel omläggning av sår eller mediciner men det förekommer även samtal från sjukvårdspersonal som vill komma i kontakt med ansvarig sjuksköterska inom hemsjukvården. Tillgängligheten i form av att få tag på rätt kompetens och person inom hemsjukvården bedöms som otillräcklig varför ofta journalnummer får användas av Kontaktcenter för att få tag på rätt person.</p> <p>Under första halvan av 2020 har inställda telefontider hos avgiftshandläggare inneburit en utmaning för Kontaktcenter att hantera och besvara frågor kring. Telefontiden på en timme till en del av biståndshandläggarna inom Myndigheten påverkar tillgängligheten för Malmöbon. I en tredjedel av alla samtal till biståndshandläggare kunde Kontaktcenter inte få tag på rätt person utan meddelande lämnades istället.</p> <p>Sammanfattningsvis så innebär uppdraget och samarbetet mellan förvaltningen och Kontaktcenter att det kontinuerligt behöver ske ett utbyte och ett lärande kring varandras uppdrag och förutsättningar för att båda parter ska kunna leverera en god service till brukare, anhöriga och Malmöbor.</p> <p>Digital ansökan</p> <p>Beslut har tagits om att det möjliggörs för Malmöborna att från och med oktober månad, kunna göra digitala ansökningar om bistånd.</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>Mötesplatser</p> <p>Social gemenskap kan minska och förebygga vårdbehovet som uppstår till följd av ofrivillig ensamhet. Förvaltningens mötesplatser skapar förutsättningar för, och tillgängliggör sociala sammanhang och gemenskap för seniorer i Malmö. På mötesplatserna finns möjlighet att delta i aktiviteter och få nya upplevelser tillsammans med andra, exempelvis genom gymnastik, dans, boule, biljard, musikunderhållning med mera. Det är inte alla seniorer som önskar social gemenskap på mötesplatser. Därför är det viktigt att tillgängliggöra fler sätt att ta del av och ingå i sociala sammanhang. Det görs exempelvis genom samarbeten med föreningar och organisationer, digitala aktiviteter, anhöriggrupper, må-bra grupper, balansgrupper och IT-fixare.</p> <p>Digitala aktiviteter istället för fysiska mötesplatser</p> <p>Mötesplatserna har tillfälligt stängt för att minska smittspridning av covid-19. För att nå ut med information och tillgängliggöra aktiviteter används istället digitala kanaler. Tips och aktiviteter delas på Facebook och Instagram vilket har genererat en ökning av följare på sociala medier. Det finns en medvetenhet om att inte alla har tillgång till dator, internet och sociala medier. I maj började därför mötesplatserna att sända musikunderhållning, Malmöhistoria, tips på hur du kan behålla din psykiska hälsa i coronatider, pyssel, yoga och gymna i Malmö mediakanal (Malmökanalen). Sändningarna är en del i programmet <i>Angeläget</i> som fokuserar på samhällsinformation under coronapandemin. Malmökanalen når 120 000 hushåll i Malmö, Lomma, Svedala och Burlöv och mötesplatsernas sändningar har fått positiv respons. Digitala möjligheter för sociala sammanhang kommer fortsätta att utvecklas även när mötesplatserna åter öppnar.</p> <p>Mötesplatserna har också ett telefonnummer dit Malmöbor kan ringa för att få information om verksamheten men också för att samtala vilket ger möjlighet till social samvaro. Mötesplatsernas personal går också runt i området och upprätthåller social kontakt med Malmöborna (på avstånd).</p> <p>Volontärverksamhet</p> <p>För att främja meningsfullhet och social gemenskap håller en volontärverksamhet på att byggas upp. Redan idag finns aktiva volontärer på mötesplatserna, men det saknas ett gemensamt sätt att arbeta med och tillvarata frivilliga krafter. Arbete pågår därför för att skapa strukturer och former för en sammanhållen volontärsamordning.</p> <p>Till mötesplatserna kommer människor med bred livserfarenhet och kompetens. Genom volontärskap kan seniorers egna resurser tas tillvara. Frivilliga insatser ökar livskvaliteten hos såväl givare som mottagare. Volontärskap kan också bidra till minskat utanförskap och främja gemenskap och tillit människor emellan.</p> <p>IT-fixare</p> <p>Syftet med IT-fixaren är att motverka digitalt utanförskap samt förebygga eller bryta ensamhet genom att sprida kunskap om digitala tjänster och kommunikationsverktyg. IT-fixaren erbjuder hjälp med att installera appar, tjänster och sociala medier samt rådgivning om kommunikationsappar och digitala samhällstjänster. Tjänsten är kostnadsfri och utförs på helgfria vardagar.</p> <p>Åldersgränsen för IT-fixartjänster har tillfälligt sänkts från 75 år till 70 år för personer utan hemtjänstinsatser. Åldern sänks eftersom Folkhälsomyndigheten rekommenderar att personer över 70 år begränsar sina kontakter med andra människor så långt det går. Det innebär att fler kan behöva stöd av IT-fixaren för att sköta inköp av till exempel livsmedel och läkemedel över nätet och ha digitala kontakter med släkt och vänner. Sänkningen av ålder pågår så länge rekommendationen från Folkhälsomyndigheten kvarstår.</p> <p>Framöver kommer besöksstatistik att analyseras för att undersöka om insatser behöver göras för att nå en större målgrupp.</p> <p>Uppsökande verksamhet</p> <p>Förvaltningen erbjuder Malmöbor som fyller 80 år hembesök med hälsofrämjande samtal om bland annat den sociala situationen och information om sociala aktiviteter. För att minska risken för smittspridning av covid-19 sker den uppsökande verksamheten och hälsofrämjande samtal per telefon. Under samtalen har det framkommit att många Malmöbor, i rådande coronasituation, saknar att träffa anhöriga och vänner. Många uppskattar samtalen men föredrar fysiska hembesök och ser fram emot ett sådant längre fram.</p> <p>Dagverksamhet, ledsagning och avlösning</p> <p>För att minska smittspridning håller förvaltningens dagverksamheter för personer med demenssjukdom stängt. Cirka 190 personer har dagverksamhet i regi av Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen. Drygt hälften av dem är ensamboende. Under den tillfälliga stängningen erbjuds social samvaro som en insats i hemmet. Förvaltningen har kontinuerlig kontakt med brukare och anhöriga för att se vilka behov som är aktuella vilket har gett medarbetarna en bättre kontakt med anhöriga. Även ledsagning syftar till att möjliggöra sociala</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>sammanhang och gemenskap och kan beviljas för äldre som möter svårigheter i vardagen eller behöver hjälp med att delta i aktiviteter utanför hemmet.</p> <p>Den som vårdar en närstående som har omfattande hjälpbehov på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning kan få hjälp med avlösning. Avlösaren kommer till hemmet och tillbringar tid tillsammans med den närstående samtidigt som den anhörige fritt disponerar tiden till egna aktiviteter. Det kan vara ett sätt att upprätthålla sociala kontakter och gemenskap med andra.</p> <p>Förebyggande arbete</p> <p>Förebyggande arbete är åtgärder som syftar till att bevara god hälsa och förhindra att skador och sjukdomar uppkommer eller förvärras. Åtgärderna kan inriktas på en enskild individ, på en grupp individer, på hela befolkningen eller på den fysiska miljön. Förebyggande insatser görs både för Malmöbor utan behov av insatser och bland brukare/patienter/anhöriga som finns i förvaltningens verksamheter.</p> <p>En mindre inventering kring vilka insatser som görs i förvaltningen för att förbättra och bibehålla hälsotillståndet hos Malmöbor, brukare, patienter och anhöriga har genomförts. Inventeringen syftade till att identifiera om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är tillgängligt i hela vård- och omsorgsresan, identifiera eventuella utmaningar samt lyfta fram att förebyggande och hälsofrämjande arbete görs och behöver göras oavsett vilket stadiet av hälsa eller ohälsa människor befinner sig i.</p> <p>En inventering har genomförts som visar att förebyggande och hälsofrämjande arbete sker i alla förvaltningens avdelningar. Vissa insatser är främst riktade till specifika grupper eller hälsotillstånd medan andra insatser görs oavsett var den enskilde befinner sig i vård- och omsorgsresan. Av inventeringen framkommer även utmaningar som rör likvärdiga insatser i alla verksamheter, att nå ut med förebyggande insatser i ett tidigt stadiet samt utveckling av de insatser som kräver samverkan med andra verksamheter (interna och externa). Till hösten planeras en tvärgruppsdialog där representanter från olika funktioner och avdelningar lär av varandra och tillsammans, utifrån inventeringen, fortsätter att identifiera utvecklingsområden.</p>			
Nöjdhet med omvårdnad, service och bemötande			 Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>Nöjdhet med omvårdnad, service och bemötande</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Kvalitetsuppföljningsmodellen</p> <p>Kvalitet i verksamhet är ett av förvaltningens fokusområden och kan beskrivas som förmågan att kunna tillfredsställa den enskildes behov, både uttalade och underförstådda. Kvalitet skapas ytterst i mötet mellan organisationen medarbetare och den enskilde. Det innebär det är utifrån mötet med brukaren som kvalitetsutvecklingen behöver starta. Under 2020 implementeras en ny kvalitetsuppföljningsmodell i hälsa- vård- och omsorgsförvaltningen som fokuserar på utveckling, lärande och på de förutsättningar som behövs för att utveckla kvaliteten. Modellen kopplar samman tre delar av verksamheternas kvalitetsarbete; kvalitetsplaner, kvalitetsråd, kvalitetsdialoger till en helhet. En enhet inom ordinärt boende och en enhet i särskilt boende prövade modellen i ett pilotprojekt under hösten 2019.</p> <p>Verksamheterna har sedan tidigare arbetat med kvalitetsråd och kvalitetsplaner. Det nya tillskottet till förvaltningens kvalitetsarbete är kvalitetsdialoger. De bygger på en självskattning som medarbetarna genomför en gång per år och brukar- och anhörigdialog där sektionschefer löpande under året kontaktar brukare och anhöriga för att efterfråga deras upplevelse av det stöd vi ger. Påståendena i självskattning utgår från områden så som bemötande, dokumentation och kontaktmannaskap och speglar till viss del det som tas upp i brukar och anhörigdialogen. Genom att dessa perspektiv, det vill säga organisationens och brukarens, tas upp tillsammans i en dialog ger det möjlighet att belysa framgångar och utmaningar från olika synvinklar och med ett tydligt brukarperspektiv.</p> <p>I kvalitetsdialogerna ligger fokus på utveckling, lärande, resurser och förutsättningar hos den egna arbetsgruppen, vad som fungerar bra, vad som kan utvecklas och vilka stöd och resurser som behövs. Ett viktigt syfte med modellen är att bidra till ett kollegialt lärande och ett lärande klimat genom att lägga vikt vid och identifiera utvecklingsområden och framgångsrika arbetsätt och undersöka varför något fungerar bra för att sedan kunna sprida detta i organisationen. Under piloten gick det att se att det i kvalitetsdialogerna fångades upp de små sakerna som gör stor skillnad i arbetet och det framkom en bra och nyanserad bild av kvaliteten i</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>den egna verksamheten. Det upplevdes i det stora hela som positivt att hålla kvalitetsdialoger då de ger ett tydligt brukar- och kvalitetsfokus, specifikt i den del av kvaliteten som är svår att mäta.</p> <p>Kvalitetsdialogerna kommer ske på alla organisatoriska nivåer och bygger på varandra i en kedja med start i sektionerna, där mötet mellan brukaren och medarbetaren främst sker. Sektionscheferna för dialog med sina medarbetare och tar med sig det viktigaste som diskuterats på deras respektive sektioner till enheten och har en dialog med sin enhetschef och sina sektionschefskollegor. Därefter träffas enhetscheferna tillsammans med avdelningschefen. Sista dialogen sker med avdelningscheferna, förvaltningsdirektören och representanter från Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens presidie. Genom att lyfta utvecklingsområden, framgångsområden, lärande och goda idéer från sektion till politik ökar förutsättningar för att ge rätt stöd till medarbetarna för att de ska kunna skapa än bättre kvalitet i mötet med brukaren.</p> <p>Under våren 2020 har implementeringen av kvalitetsuppföljningsmodellen inom avdelningarna för ordinärt boende och särskilt boende påbörjats. Det är viktigt att modellens innehåll anpassas utifrån verksamheternas olika uppdrag. Det arbetet pågår nu inom avdelningen för myndighet och avdelningen för hälsa och förebyggande och kommer pilotas i delar av avdelningarna till hösten. Då de rådande omständigheterna med en pågående pandemi påverkar möjligheterna att ha fysiska möten har planering inför implementering och information till verksamheterna mestadels skett digitalt. Att under en pågående pandemi sätta sig in i ett nytt arbetssätt, när stor del av fokuset ligger på att säkerställa brukares och medarbetares trygghet, är en utmaning. Erfarenheten är dock att det i osäkra tider är än viktigare att fokusera på kvalitet och hur den kan bibehållas och utvecklas på bästa sätt.</p> <p>Löpande Brukar- och anhörigdialog</p> <p>Löpande dialog med brukare och anhöriga har sin utgångspunkt i att aktivt efterfråga hur brukare och anhöriga upplever den vård, omsorg och service som de får av förvaltningen. Det individuella samtalet med brukare och anhörig bidrar till en djupare och bättre förståelse av både vad som är bra och varför men även vad som behöver utvecklas och vad det beror på. Brukare och anhöriga har därigenom också en möjlighet att mycket snabbare få återkoppling och förändring utifrån sina behov och önskemål. Att aktivt efterfråga synpunkter och åsikter är också ett sätt att nå de individer som inte är så benägna att själva ge återkoppling. Därigenom kan förvaltningen tydligare säkerställa att en jämlik vård och omsorg ges till brukare oavsett förutsättningar att själva efterfråga.</p> <p>I jämförelse med brukarundersökningen som genomförs av Socialstyrelsen där anhöriga svarar till 90% inom särskilt boende når förvaltningen fler brukare genom de löpande dialogerna. Men dialogerna med anhöriga är fortsatt viktiga eftersom en stor andel av de boende inom särskilt boende har en demenssjukdom.</p> <p>Utgångspunkterna för frågorna som utgör ett stöd i samtalet är framtagna både utifrån områden i Socialstyrelsen årliga brukarundersökning men även utifrån områden som framkom under den intervjustudie som genomfördes under vintern 2019. Områdena berör olika aspekter av bemötande som till exempel relationen till kontaktmannen, tillgodosedda önskemål och hur lätt det är att komma i kontakt med personalen. Det finns också möjlighet att lämna fria svar för att fånga upp ytterligare synpunkter och önskemål. Den löpande dialogen med brukare och anhöriga utgör ett viktigt komplement till Socialstyrelsens årliga brukarundersökning och ger första linjens chefer en ännu bättre möjlighet att följa upplevelsen av den vård och omsorg som deras medarbetare utför.</p>			
Tillgodosedda behov			 Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>tillgodosedda behov</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Uppföljning biståndsbeslut</p> <p>Andelen uppföljda biståndsbeslut i ordinärt boende var till och med juli i snitt 88% per månad. En viss nedgång av uppföljningar konstaterades under mars och i viss mån april, då en omställning från fysiska besök till telefonledes uppföljning pågick. Detta sammanföll även med ett högre antal sjukskrivna biståndshandläggare. De beslut som ännu inte följs upp är ofta på grund av att för vissa ärenden, såsom för personer med demenssjukdom, passar endast fysiska besök för uppföljning.</p> <p>Kontinuitet</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>Personalkontinuiteten är en viktig dimension av kvaliteten för brukaren. Nationellt mäts personalkontinuiteten inom ramen för SKR Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK) en gång per år. Avdelningen för ordinärt boende mäter månadsvis personalkontinuiteten i alla sektioner. Mätetalet beskriver medelvärde av antal olika personal som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod. Måttet avser de personer, 65 år och äldre, som har två eller fler besök av hemtjänsten per dag mellan kl 07.00-22.00. Trygghetslarm och matleveranser räknas inte. Under perioden januari till och med augusti mättes avdelningens personalkontinuitet till 13,8 vilket är något försämrat jämfört med samma period 2019 då resultatet var 13,3. Orsaken till försämringen kan hänföras till bland annat att flera brukare, som har få insatser, har tackat nej eller pausat sina insatser på grund av Covid-situationen. Det betyder att de brukare som har fortsatt insatser, har större omsorgsbehov och flera insatser. Genomsnittet för personalkontinuiteten i riket är 16 med ett spann mellan 7-25.</p> <p>Att kontinuiteten kan vara på samma nivå genom hela hemtjänsten är en viktig del i att kunna ge en jämlik omsorg. Skillnaden mellan enheterna med högst och lägst personalkontinuitet är oförändrat för samma period 2019 och 2020; 2,4.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsavtalet</p> <p>Sättet på vilken en brukare blir inskriven i mobilt vårdteam regleras i HS-avtalet. Det är teamet runt brukaren, det vill säga sjuksköterska, fysioterapeut/sjukgymnast, arbetsterapeut, omvårdnadspersonal, biståndshandläggare, och läkare i mobilt vårdteam som identifierar vilka patienter som kan bli aktuella för inskrivning.</p> <p>Identifiering av patienter görs utifrån HS-avtalets inklusionskriterier varav minst fyra måste vara uppfyllda för att vara aktuell för denna vårdform:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tre eller fler kroniska diagnoser • inlagd på sjukhus tre gånger eller mer de senaste tolv månaderna • sex stående mediciner eller fler (exklusive ögondroppar, salvor etcetera) • klarar inte den personliga omvårdnaden • 75 år eller äldre • erhåller hemsjukvård <p>All vårdpersonal som har en relation med patienten kan initiera inskrivning i Mobilt vårdteam. Vanligtvis görs det av sjuksköterskan.</p> <p>Antalet inskrivna i mobilt vårdteam i ordinärt boende, var i maj månad (sommarstatistiken kommer i början av september) 314 patienter. Statistiken från början av året visar att antalet har ökat kontinuerligt under de första månaderna 2020. Samma månad år 2019 var 202 patienter inskrivna.</p> <p>Inom särskilt boende var i egen verksamhet 1102 patienter inskrivna i mobilt vårdteam. Även här har det ökat under årets första månader. I maj 2019 var 588 inskrivna.</p> <p>I privata boenden var i maj månad 128 inskrivna i mobilt vårdteam och det har skett en ökning under årets första månader. I maj 2019 var 1 inskriven.</p> <p>Det finns fortsatt skillnader mellan stadens vårdcentraler, både offentliga och privata, vad gäller hur aktiva de patientansvariga läkarna (PAL) är när det gäller initiativ till inskrivning. Det finns också stora skillnader mellan de olika boendena, både i egen verksamhet och i de privata.</p> <p>Till årsanalysen kommer en större analys av hur arbetet, vad gäller mobilt vårdteam, sett ut under året. Ett seminarium med representanter från berörda avdelningar kommer att hållas i oktober i syfte att kunna samla verksamhetens erfarenheter och lärdomar.</p> <p>Strategi för demensvård i Malmö stad</p> <p>Avdelningarna har på olika sätt planer för hur de ska nå det önskade läget till år 2022 enligt <i>Strategi för demensvård i Malmö stad</i>. Avdelningen för hälsa o förebyggande och myndighet har utformat planer direkt utifrån strategin. Ordinärt boende arbetade under 2019 fram en plan för att möta upp Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom. I planen involveras även andra utvecklingsområden, som kontaktmannaskapet och det tvärprofessionella teamarbetet. Särskilt boende har sedan tidigare en plan för att utveckla stödet till anhöriga och planerar att fram till och med år 2022 stjärnmärka alla särskilda boenden för personer med demenssjukdom.</p> <p>Redovisningen nedan följer demensstrategins huvudsakliga fyra utvecklingsområden.</p> <p><i>Samverkan</i></p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>Avdelningschefer för förvaltningens verksamhetsavdelningar har tillsammans med samverkansparterna i Lokalt samverkansforum för nära vård inom hälso- och sjukvårdsavtalet, Region Skåne och Funktionsstödsförvaltningen, utsett ett utskott. Utskottets uppdrag är att belysa vilka underlag som behövs för att demensvården ska utvecklas och nå det önskade läget som beskrivs i <i>Strategi för demensvård i Malmö stad 2019–2022</i>. Utskottet har påbörjat sitt arbete.</p> <p>HoF informerar primärvården och Minneskliniken om förvaltningens verksamheter. Under 2020 planeras för att utveckla samarbetet med Minneskliniken för de personer med demenssjukdom som är äldre än 66 år. Syftet är bland annat att komplettera den redan befintliga verksamheten vid Club Cefalon, som har en inriktning mot yngre personer med demenssjukdom. På mötesplatser för seniorer planeras för aktiviteter för personer i tidigt skede av demenssjukdom, eventuellt tillsammans med anhöriga.</p> <p>Myndighet har ett fortlöpande arbete för att samverka kring individen utifrån dennes behov. Biståndshandläggarna tar kontakt med berörd avdelning när det finns behov utifrån den enskilde. Under 2020 har process och rutiner för samverkan i individärenden tagits fram. Dessa ska tydliggöra samarbetet mellan myndighet, dagverksamhet och de konsultativa demenssjuksköterskorna.</p> <p>Ordbo påbörjar under hösten 2020 implementering av ett tvärprofessionellt arbetssätt. Säbo arbetar för att utveckla ett tvärprofessionellt arbetssätt och teamarbetet på boendena.</p> <p><i>Kunskap och kompetens</i></p> <p>Hälsa o Förebyggande erbjuder förvaltningens övriga avdelningar demensutbildning och utbildning i Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens, BPSD, utifrån efterfrågan. Medarbetare på avdelningens mötesplatser, på dagverksamheter och inom avlösning och ledsagning har under 2020 fått utbildning i Demens ABC och bemötande. Under hösten 2020 kommer reflektion i grupp att fortsätta på dagverksamheterna och handledning återinförs. Reflektion i grupp har påbörjats och fortsätter för medarbetare inom ledsagning och avlösning. Förvaltningsledningen har fattat ett inriktningsbeslut, att omvandla en befintlig dagverksamhet till en dagverksamhet för personer som är yngre äldre som har en demenssjukdom. Avdelning hälsa och förebyggande undersöker hur detta kan göras så att vi på bästa sätt täcker upp för behoven som finns i det identifierade glappet mellan Club Cefalon och dagverksamheter för äldre.</p> <p>Myndighet säkrar fortlöpande att Demens ABC och ABC+ ingår i introduktionen för biståndshandläggarna. Fördjupad utbildning i demens är planerad till hösten 2020 till alla medarbetare. Handläggarna får kontinuerlig ärendehandledning och i enheten för ordinärt boende finns även strukturerad reflektion ledd av sektionschef. Vid behov bjuds andra yrkesprofessioner in för utbyte kring uppdragen.</p> <p>Ordbo påbörjar under hösten 2020 implementering av ett tvärprofessionellt arbetssätt vars målsättning är att vården och omsorgen ska bli än tryggare och mer sammanhållen för den enskilde. Målet i ordinärt boende är att alla medarbetare ska ha god kompetens om demens. Undersköterskor och vårdbiträden ska därför löpande genomgå utbildningarna Demens ABC och Demens ABC+. Legitimerade medarbetare kommer att gå en fördjupningsutbildning inom demens. De korttidsavdelningar som har inriktning för personer med kognitiv svikt, kommer att påbörja ett arbete för att kunna bli stjärnmärkta.</p> <p>I arbetet med att förbättra kontinuiteten vid utförandet av insatserna är det av särskild vikt att beakta kontinuiteten för personer med demenssjukdom.</p> <p>Reflektion och handledning sker framför allt inom ramen för det tvärprofessionella arbetet där legitimerade medarbetare har i sina uppdrag att handleda omvårdnadsmedarbetare, vilket även gäller för särskilt boende.</p> <p>Särskilt boende för personer med demenssjukdom ska fram till och med 2022 stjärnmärkas. I modellen, som är en utbildningsmodell som tagits fram av Svenskt Demenscentrum, ingår Demens ABC, ABC+ och gruppreflektion. Avdelningen har fått statsbidrag för att kunna schemalägga reflektionstid på gruppboenden.</p> <p><i>Uppföljning och utvärdering</i></p> <p>Inom hälsa och förebyggandes dagverksamheter kommer genomförandeplaner att upprättas och kvalitetssäkras under 2020. BPSD-registrering planeras göras för dagverksamheternas besökare under 2021 och registreringen samordnas med avdelning för ordinärt boende.</p> <p>Plan för implementering av kvalitetsregistret BPSD är framtagen för 2020-2022 där stöd finns i form av en projektledare. Inom ramen för arbetet med BPSD kommer arbetet med levnadsberättelser och bemötandeplaner för personer med demenssjukdom att utvecklas.</p> <p>BPSD-registrering ingår som en del av arbetet för att stjärnmärka särskilda boende. Två verksamhetsutvecklare inom HSL med särskilt uppdrag att följa upp och stötta verksamheterna i användandet av BPSD i samarbete</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>med HoF, har anställts.</p> <p>Anhöriga och närstående</p> <p>Anhörigperspektivet har förtydligats genom sektionernas kvalitetsplaner inom HoF. Under året tar avdelningen fram utbildnings- och informationsmaterial för att motverka våld mot äldre i nära relation. Implementering av rutin för arbete mot våld i nära relation påbörjas under 2020.</p> <p>Myndighet kommer från och med hösten 2020 att utveckla och erbjuda anhörigsamtal. I biståndshandläggarnas utredningsmodell ingår anhörigperspektivet. Tolk används när den enskilde inte talar eller förstår svenska.</p> <p>Målet i ordbö är en hög personalkontinuitet och ett gott kontaktmannaskap som skapar förtroende, trygghet och tillit. I dialogen med anhöriga är en viktig målsättning att skapa förutsättningar för en öppen och förtroendefull dialog. Genom de löpande frågor som ställs i dialogen med brukare och anhöriga veckovis, kommer anhöriga med närstående med demenssjukdom att kunna följas särskilt.</p> <p>Säbo har sedan tidigare en plan för att få ett gott samarbete med anhöriga. En utbildningsinsats har tidigare genomförts. Alla chefer har fått utbildning i anhörigfrågor och ca 100 anhörigombud har utbildats. Arbetet för att samtliga medarbetare ska ha en baskunskap i anhörigfrågor/anhörigperspektiv fortsätter och förvaltningens anhörigkonsulenter är involverade i processen.</p>			
Digital utveckling			 Enligt planering
<p>Avstämning</p> <p>Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har valt att arbeta med, samt följa upp och bedöma utifrån, flera aspekter av indikatorn <i>Digital utveckling</i>. Här redovisas de aspekter som beslutats följas upp till delårsredovisningen.</p> <p>Smarta digitala verktyg</p> <p>Under våren har alla ordinarie medarbetare och långtidsvikarier inom ordinärt boende hemtjänst fått personliga smarta telefoner, vilket är en förutsättning för det fortsatta arbetet med smarta digitala verktyg. Arbeta med tvåfaktorsautentisering för säker hantering av personuppgifter är pågående. När det är på plats kommer införandet av mobil dokumentation startas upp, vilket planeras ske under hösten.</p> <p>För att underlätta för verksamheterna påbörjas införandet av mobil dokumentation samtidigt som införandet av e-lås, vilket bland annat innebär att utbildningen i handhavande i de båda systemen kan samköras. Att kunna dokumentera och ha tillgång till dokumentation, oavsett plats, och att ha tillgång till e-lås, skapar trygghet för både medarbetare och brukare. Införandet kommer innebära effektiviseringsvinster vilka kan användas till att ytterligare förbättra kvaliteten.</p> <p>Digital tillsyn/hemmonitorering</p> <p>Under våren beslutades att tillsyn på natten hos brukare i ordinärt boende i första hand kommer utföras digitalt via trygghetskamera, med start under hösten 2020. I statens offentliga utredning <i>Framtidens teknik i omsorgens tjänst</i> (SOU 2020:14) beskrivs flera positiva erfarenheter av digital tillsyn av brukare och anhöriga. De upplever bland annat att digital tillsyn är mindre integritetskränkande än fysisk tillsyn och att nattsömnerna inte blir störd på samma sätt. I dagsläget har cirka 25 brukare inom ordinärt boende digital nattlig tillsyn. Malmö Stads larmcentral, som hanterar de digitala tillsynerna, beräknar att nuvarande system klarar att ha 100 anslutna brukare. Det pågår en översyn av kapaciteten för att säkerställa att behovet av digital tillsyn möts även i framtiden.</p> <p>Digital signering av läkemedelslistor</p> <p>Tillsammans med funktionsstödsförvaltningen pågår en upphandling gällande digital signering av läkemedel, vilken täcker in digital signering hos alla verksamheter inom båda förvaltningarna. De fyra särskilda boenden som under 2019 deltog i en pilotstudie gällande digital signering, använder fortsatt digital signering av läkemedelsinsatser och det planeras införas på alla särskilda boenden. Under piloten gick det att se positiva effekter, bland annat minskade antalet läkemedelsavvikelser.</p> <p>Wifi säbo</p> <p>En förutsättning för att effektivt arbeta med digitala verktyg inom särskilt boende är tillgången till wifi. I juni 2020 har 27 av de särskilda boendena tillgång till wifi, varav 14 beräknas ha ett fullgott wifi som täcker hela boendets yta. 13 har wifi där kvaliteten i olika avseenden behöver förbättras för att täckning ska finnas i alla delar av det särskilda boendet.</p>			

Indikator	Utfall	Önskat utfall 2022	Trend
<p>På grund av besöksförbud och andra åtgärder för att minska smittspridning inom särskilda boende har bland annat antalet personer som rör sig i lokalerna begränsats och införandet av ny teknik pausats. Pågående projekt, så som utbyggnaden av wifi samt installation av nya trygghetslarm, är prioriterade och har kunnat fortgå under första halvåret 2020 men med en begränsad utbyggnadstakt. Eftersom de nya digitala trygghetslarmen är beroende av ett heltäckande wifi prioriteras installation av wifi parallellt med installationen av nya trygghetslarm.</p>			
<p>Digitala möten Den rådande pandemin och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten gällande arbete hemifrån samt begränsning av storlek på folksamlingar, har bidragit till att begränsa antal fysiska möten inom förvaltningen och till att starkt påskynda övergången till digitala möten. De medarbetare och chefer som har haft möjlighet, har i stor utsträckning ställt om från fysiska möten till digitala möten. Även större mötesforum som samlat många personer har genomförts digitalt med gott resultat. Den snabba omställningen skyndade även på processen att arbeta mer med digitala verktyg, såsom exempelvis Microsoft teams.</p>			
<p>Det går hittills att se olika aspekter av att många möten inom förvaltningen har blivit digitala. Flertalet upplever det som positivt att slippa ta sig långa sträckor för korta möten och många ser att möten även har blivit mer effektiva, vilket båda ger tidsbesparingar och mindre stress.</p>			
<p>Inom särskilt boende möjliggörs digitala möten mellan brukare och anhöriga genom läsplattor där medarbetarna stöttar brukarna i handhavandet. Det finns även möjlighet för anhöriga att få hjälp med att genomföra ett digitalt möte med sin närstående som bor på ett särskilt boende, genom att i hemmet få stöd av it-fixaren att komma igång eller att gå till en av verksamheternas lokaler och där få stöd i att genomföra digitala möten.</p>			
<p>Digital ansökan Beslut har tagits om att det möjliggörs för Malmöborna att från och med oktober månad, kunna göra digitala ansökningar om bistånd.</p>			
<p>Tillgänglig kultur för äldre Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och Kulturförvaltningen har ett långsiktigt samarbete kring kultur för äldre. En del av samarbetet handlar om att erbjuda äldre Malmöbor kulturupplevelser och en känsla av delaktighet genom bland annat digital teknik. Eftersom kartläggningar har visat att äldre på särskilda boenden har minst tillgång till kultur är det en viktig målgrupp. Det finns en del begränsningar för den som bor på ett särskilt boende att ta sig till kulturen. Därför kan användandet av digital kultur vara ett komplement. Planen för 2020 var att prova uppsökande aktiviteter med kulturinstitutioner i staden. Proverperioden skulle sedan ligga till grund för utvecklandet av en Kulturkarta – <i>en digital tjänst för bokning av gratis kulturutbud i Malmö för målgruppen</i>. Covid-19 och införandet av besöksförbud på boendena gjorde att arbetet fick planeras om och det skapades istället digitala aktiviteter. Kultur för äldre fick en egen sida på malmo.se där det lades upp pedagogiska aktiviteter, guidade visningar och filmer som är direkt gjorda för målgruppen. Kulturförvaltningen skapade också <i>Kulturakuten</i> - en sida som erbjuder filmad kultur på nätet. Arbetet med att skapa en kulturkarta kommer att fortsätta under hösten.</p>			
<p>Sammantaget har den rådande pandemin påskyndat utvecklingen kring att tillgängliggöra kultur digitalt. Ett boende har genomgått ett pilotprojekt där läsplattor har använts som verktyg för att tillgängliggöra kultur. Bland annat har Kulturrenaren använts som är en digital plattform som erbjuder musik, dans, bildkonst, litteratur och andra uttryck från konserter, teatrar, operor, museer med flera. I samarbete med Fastighets- och Gatukontoret arrangerades ett digitalt nationaldagsfirande. Alla boenden fick tårta och möjlighet att ta del av det digitala firandet bestående av tal och musik.</p>			
<p>Ambitionen är att alla boenden ska ha tillgång till den teknik som behövs för att kunna ta del av digitala möjligheter till kultur. Det är också viktigt att stötta personalen i att skapa sociala eller enskilda kulturupplevelser där de äldre känner delaktighet. Ett sätt är genom Instagramkontot "diggatekniken" som vänder sig till medarbetare inom särskilt boende. Syftet är att på ett lättsamt och inspirerande sätt sprida kunskap om och avdramatisera användandet av digital teknik inom äldreomsorgen.</p>			
<p>Förvaltningen deltar i ett regionalt nätverk som syftar till att stärka regionen i fråga om äldres rätt till kultur och att den tillgängliggörs för målgruppen. Samarbete i syfte att utveckla kulturen för äldre sker också med andra aktörer såsom Förskoleförvaltningen, Expressteatern, Myndigheten för tillgängliga medier, bibliotek och kultursamordnare i andra skånska kommuner.</p>			

Avstämning budgetuppdrag

Här nedan ges nämndens sammanfattning av hur arbetet enligt de av kommunfullmäktige, genom dess budget, givna uppdragen har fortskridit.

Målområde - En god organisation

Budgetuppdrag
<p>Budgetuppdrag - Kommunstyrelsen, tillsammans med samtliga nämnder, ges i uppdrag att i sin planering beakta hur öppenhet, inkludering och mångfald särskilt uppmärksammas.</p>
<p>Avstämning</p> <p>Det stadsövergripande utvecklingsarbetet som leds och samordnas av stadskontoret genomgår en utvecklingsprocess där styrdokument och arbetsformer håller på att ses över.</p> <p>Stadens övergripande styrdokument inom sakområdena antidiskriminering, jämställdhet, barnets rättigheter, folkhälsa, nationella minoriteter och Agenda 2030 är under översyn och ska resultera i ett eller flera nya styrdokument för stadens nämnder. Översynsarbetet inkluderar bland annat intervjuer med representanter från alla förvaltningar. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har deltagit i intervju och bidragit med input kring framtida styrdokument utifrån förvaltningens perspektiv. Förslag till nytt styrdokument förväntas gå ut på remiss under hösten. Därtill har förvaltningen i dialog med stadskontoret lyft områden som berör äldres livsvillkor utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv som kan komma att användas i kommande hållbarhetsrapport för 2020.</p> <p>Malmökommissionens arbete har utvärderats och kommunstyrelsen har översänt slutrapporten "det fortsatta arbetet för ett socialt hållbart Malmö – med Malmökommissionen som hävstång", till samtliga nämnder att beakta inom ramen för pågående arbete för jämlik hälsa och hållbar utveckling. Dialog kring detta har påbörjats i förvaltningen och kommer att fortsätta under hösten.</p> <p>Med anledning av World Pride 2021 uppdrar kommunfullmäktige åt samtliga nämnder att integrera ett HBTQIA+-perspektiv i budgetprocessen och i sina verksamheter inför och under 2021. Därtill har kommunstyrelsen getts i uppdrag att stödja nämnderna i integreringsarbetet. Dialog kring uppdraget har påbörjats i förvaltningen och kommer att fortsätta under hösten. Dessutom inväntar förvaltningen stöd från stadskontoret avseende hur ett sådant integreringsarbete kan och bör genomföras.</p> <p>Ytterligare uppmärksammar nämnden öppenhet, inkludering och mångfald genom antagen Plan för arbetet med mänskliga rättigheter 2019–2022. Respektive avdelning i förvaltningen arbetar i enlighet med prioriterade inriktningar i planen utifrån behov och förutsättningar. Som ett led i att jämställdhet och jämlikhet ska genomsyra alla politiska beslut och all kommunal verksamhet (Malmö stads budget 2020, sid 8) uppmärksammas, där det är relevant, dessa perspektiv i nämndens indikatorer. Arbetet kommer att utvecklas vidare framöver.</p> <p>Inkluderande kommunikation har särskilt uppmärksamats vid informationsinsatser kopplat till covid-19 och information har översatts till olika språk.</p>
<p>Budgetuppdrag - Samtliga nämnder, under ledning av kommunstyrelsen ges, uppdrag att samarbeta för att minska lokalkostnaderna och använda befintliga ytor mer effektivt.</p>
<p>Avstämning</p> <p>Ett arbete pågår, under ledning av stadskontoret, med att ta fram förslag på hur ett utökat nyttjande av lokaler över verksamhetsgränser kan ske. För arbetet har utsetts en projektgrupp. Förvaltningen är representerad i stadens beredningsgrupp för strategisk lokalförsörjning som är referensgrupp i projektet. Arbetet genomförs med underlag hämtat från nämndernas lokalbehovsplaner för 2020, ett redan pågående arbete. Situationen med pågående pandemi bedöms därmed inte behöva påverka genomförandet av budgetuppdraget.</p> <p>Lokalförsörjningen är beroende av flera faktorer. Dels på hur staden växer och vilka behov som uppstår samt efterfrågan inom målgruppen. Lokalförsörjningen påverkas även av förändringar av lagar och riktlinjer samt utvecklingen inom andra samhällssektorer. Ett exempel på detta är utvecklingen inom hälso- och sjukvården som lett till att allt mer vård av äldre sker i hemmet istället för på sjukhus vilket påverkar förvaltningens arbete i stor utsträckning.</p> <p>Kostnaden för lokaler utgör en stor post i budgeten och arbetet med lokalförsörjningen är därför viktig ur ett effektiviseringsperspektiv. Lokaler ger också, utifrån deras innehåll och utformning, olika förutsättningar att</p>

Budgetuppdrag

bedriva verksamhet. Detta har en påverkan på både kvalitet och upplevelse av den vård och omsorg som förvaltningen bedriver. Arbetsmiljön för förvaltningens medarbetare påverkas i hög grad av lokalerna. Lokaler som ger rätt förutsättningar för god vård och omsorg och är trivsamma och effektiva att vistas och verka i, medverkar till att förvaltningen kan vara en attraktiv arbetsgivare.

Nämnden har inga uttalade direktiv vad gäller ytor per anställd eller brukare per kvadratmeter och på vilket sätt ytorna ska användas. Dock har en viss effektiviseringspotential arbetats fram under 2019-2020. Bland annat har förvaltningen försökt samla arbetsgrupper i samma lokaler istället för utspridda över staden vilket leder till färre lokaler att underhålla och förvalta. Genom att samlokalisera blir det färre kvadratmeter för samma ändamål. Det ger även förutsättningar för effektivare arbetsätt.

Effektivisering har skett på avdelningen för myndighet genom samlokalisering på Storgatan 20 och avdelningen för ordinärt boende där åtta hemtjänstgrupper har samlats i en gemensam lokal på Erikslust. Ett annat exempel på effektivisering är Palmgatan som haft tre olika verksamheter i samma byggnad; boende, växelvård och dagverksamhet. Numera är boendet kvar och det som förut var dagverksamhet och växelvård är renodlade växelvårdsplatser som skulle kunna omvandlas till boendeplatser vid behov. Ytterligare ett exempel är samlokalisering och flytt av Limhamns mötesplats till Mathildenborg.

Under Covid-19 utbrottet har nämnden kunnat ställa om sitt arbete, varvid tillgången på lokaler spelat en viktig roll. Lundavägens korttidsboende har kunnat användas som ett renodlat boende för kohortvård i syfte att undvika smittspridning och samtidigt ge brukarna den vård de är i behov av. Mötesplatserna i staden stängde i ett relativt tidigt skede av Covid-19 och något datum är inte beslutat för när verksamheten ska öppna igen. Stadens särskilda boenden och korttider stängde också för utomstående besök till följd av Covid-19 och olika lösningar så som plexiglasskärmar har konstruerats för att brukare ska kunna träffa sina anhöriga under former som anses säkra i syfte att minska risken för smittspridning. Införandet av arbetskläder har påverkat behovet av lokaler genom att det i dagsläget finns lokaler som inte är anpassade och saknar utrymme för omklädningsrum samt hantering av rena och smutsiga arbetskläder. Respektive verksamhet ska göra inventering för att behovet av anpassning och ombyggnation ska kunna fastställas.

I övrigt hänvisar nämnden till lokalbehovsplan för 2021-2030 där befintligt lokalbestånd, framtida lokalbehov och utveckling lokalförsljningsarbetet finns beskrivet.

Budgetuppdrag - Samtliga nämnder under ledning av kommunstyrelsen ges uppdrag att samarbeta för att minska onödig administration.

Avstämning

Nämnden deltar i det kommunövergripande arbetet, lett av stadskontoret, inom flera olika sammanhang:

- Kommunövergripande arbetsgrupp, ledd av stadskontoret kring uppdraget "onödig administration".
- Stödfunktionsprogrammet, gemensamt för hela staden, där förvaltningarnas stabschefer, och därmed inom nämndens förvaltning chef för ekonomi, kommunikation, HR och strategisk utveckling, deltar.
- Kommunövergripande arbetsgrupp för styrande dokument, där en genomgång har gjorts som lett till en rensning av "gamla" och inte längre aktuella dokument har tagits bort genom beslut, samt lämnats för revidering.

Arbetet inom ovanstående grupper sker i samverkan med andra nämnder och bolag, också i syfte att lära av varandra, men främst för att utveckla det gemensamma och sammantagna arbetet för att minska administrationen inom staden.

Nämndens förvaltning har de senare åren gjort en omställning i linje med den tillitsbaserade styrningen. Administrativa funktioner arbetar alltmer i riktning mot stöd till kärnverksamheten och mindre med detaljerad styrning och kontroll. Exempel på nämndens bidrag till budgetuppdraget ges här.

Ambitionen med minskad administration löper genom hela verksamheten från den enskilde medarbetaren inom olika yrkesgrupper, specialistfunktioner och genom alla chefsled till nämnden. Det har bland annat tagit sig uttryck i att uppgifter, för till exempel redovisning i samband med delår och årsanalys, numera inhämtas i planerade dialoger tillsammans med utvalda medarbetare. Detta har förut inhämtats genom inrapportering i flera led. Den under året i pilotprojekt prövade kvalitetsuppföljningsmodellen, håller på att införas inom verksamheten. Här är egenbedömning och dialoger med brukare och närstående bärande moment. Uppgifter inhämtas centralt i databaser och presenteras som stöd till utvecklingsarbetet och hanteras i förvaltningsdialoger på alla nivåer.

Ledningssystemet har omarbetats för att i högre grad kunna fungera som stöd till nämnd och förvaltning i att

Budgetuppdrag

kunna förstå hur de olika delarna samverkar som verktyg i ett sammantaget styr- och ledningssystem.

Rapportering till nämnden sker i högre grad integrerat i färre ärenden för att undvika dubbel rapportering och sätta denna i sitt sammanhang. Det gäller t.ex. återrapportering av strategier och planer som sker inom budget/målstyrningen till delårs- och årsanalysrapportering.

Ett utvecklingsarbete som är pågående i förvaltningen är mobil dokumentation inom hemtjänsten vilket innebär att information som hemtjänsten dokumenterat om den enskilde brukaren/patienten finns tillgänglig i varje vård- och omsorgssituation samt att nödvändig dokumentation kan göras på plats.

Budgetuppdrag - Kommunstyrelsen, i samarbete med samtliga nämnder, ges i uppdrag att återkomma med en åtgärdsplan för hur digitalisering och automatisering bidrar till effektivisering, ökad kvalitet i verksamheterna och skapar en bättre arbetsmiljö för medarbetarna.

Avstämning

Arbetet med att införa välfärdstekniska lösningar för effektivisering och ökad kvalitet pågår inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen fortsätter arbetet med den av nämnden antagna *strategi för digitalisering och välfärdsteknik* och avvaktar det kommunövergripande arbetet gällande budgetuppdraget som ska initieras av stadskontoret.

Organisatoriska strukturer håller på att sättas inom och mellan förvaltningar för att på bästa sätt utveckla arbetet med digitalisering. Bland annat har en organisations- och processtruktur gällande systemägaransvaret för gemensamma verksamhetssystem tagits fram tillsammans med funktionsstödsförvaltningen i syfte att stärka arbetet med utveckling och samordning av verksamheter och system.

Nämnden arbetar med att införa digital ansökan om insatser och kommer under året påbörja ett förflyttningsarbete där natttillsyn i ordinärt boende i första hand utförs digitalt.

Medarbetare inom hemtjänst är först ut i nämndens verksamheter att tilldelas personliga smarta telefoner, vilket är en förutsättning för det fortsatta införandet av digitala verktyg.

En app med 50 korta repeterande instruktionsfilmer har tagits fram som komplement till ordinarie introduktionsutbildningar. Repetitionsfilmerna ger medarbetare möjlighet att snabbt och löpande uppdatera sin kunskap inom olika arbetsmoment så som exempel basal hygien och förflyttnings teknik. Det ökar kompetensen och tryggheten hos medarbetarna och ger förutsättningar för en ökad patientsäkerhet för Malmöbon.

Arbetet med digitalisering och automatisering har fortgått under den pågående pandemin. I flera avseenden har pandemin inneburit en förflyttning framåt för digitaliseringsarbetet, till exempel har en stor förflyttning från fysiska till digitala möten skett för de medarbetare som haft möjlighet till detta.

Den rådande pandemin har lett till att flera verksamheter så som mötesplatser och dagverksamheter har fått hålla stängt och att besöksförbud införts på särskilt boenden. Det har påverkat och ökat nämndens digitala närvaro, bland annat genom att dela information och aktiviteter på sociala medier samt att i Malmökanalen sända musikunderhållning, aktiviteter med mera med fokus på samhällsinformation. Besöksförbud på särskilt boende har inneburit att icke påbörjade införanden av ny teknik på särskilda boenden har pausats året ut, som ett led i att minska smittspridning. Befintliga projekt och redan pågående införanden av ny teknik fortgår men i begränsad takt.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall jan-aug	Prognos helår
Nettokostnad	-2 094 771	-3 218 954
Kommunbidrag	2 145 666	3 240 892
Resultat (budgetavvikelse)	50 895	21 938

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar

Korttidsverksamheten	21 020
Övriga verksamheter	918
Summa budgetavvikelser	21 938

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Investeringar	22 740	27 000	4 260

Budgetavvikelser delverksamheter

Verksamhetsmått

	Prognos	Budget	Avvikelse
Antal platser, särskilt boende	1 904	1 956	52
Antal timmar, ordinärt boende exkl larm	2 532 854	2 541 130	8 276
Antal korttidsplatser	133	202	69

Verksamheter

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse	Avvikelse exkl Covid-19
Särskilt boende	1 335 281	1 341 204	5 923	5 248
Ordinärt boende inkl korttid	1 368 239	1 381 159	12 920	-7 236
Hälsa och förebyggande	115 932	120 882	4 950	3 665
Myndighet	109 065	108 365	-700	-1 160

Övrig gemensam verksamhet och staben	290 437	289 282	-1 155	-517
Summa	3 218 954	3 240 892	21 938	0

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Totalt utfall

Totalt för perioden redovisar nämnden ett överskott med 50 895 tkr. Förvaltningen har under perioden ställt om stora delar av organisationen för att möta de nya behoven som uppkommit under pandemin. Nämnden har per den 31 augusti ansökt om statsbidrag för vissa covid-19 relaterade kostnader. I periodens resultat finns kostnader motsvarande 63 492 tkr samt en statsbidragsfordran på motsvarande belopp. I utfallet finns överkompensation för sjuklöner perioden april-juli samt överskott i budgeten avseende biståndsbeslut samt för inköp av arbetskläder där budgeten är periodiserad i tolfte delar men där inköpen startade i april månad.

Överskott avseende korttidsplaceringar är en följd av att Region Skåne under pandemin ställt in planerade operationer vilket innebär att denna kostnad skjuts framåt i tiden.

Total prognos

För helåret prognostiserar nämnden ett överskott på 21 938 tkr till följd av coronapandemin. Då Region Skåne på grund av pandemin ställt in planerade operationer minskar nämndens korttidsplaceringar. Placeringar på korttidsboende understiger budget med 69 platser, motsvarande 66 000 tkr. Förvaltningens egna korttidsboende prognostiserar ett underskott på 45 000 tkr då de är prestationsersatta och under året haft en låg beläggning. För att minska underskottet har verksamheten så långt det är möjligt anpassats till den lägre beläggningen, t ex genom att under sommaren stänga ner avdelningar. Lundavägens korttidsboende med 44 korttidsplatser omvandlades i maj månad till kohortvård. Beläggningen på kohortvården har hittills varit låg. Korttidsverksamheten totalt prognostiserar ett överskott på 21 020 tkr.

Prognosen är mycket osäker då det är oklart i vilken takt Region Skåne startar upp de planerade operationerna och arbetar av vårdskulden. Antalet placeringar prognostiseras öka något under hösten 2020 men den stora osäkerheten kring korttidsplaceringar finns inför budget 2021.

För nämndens verksamhet exklusive pandemin prognostiseras ett nollresultat. Då förvaltningen under Coronapandemin har ställt om stora delar av organisationen är prognosen för nämndens ordinarie verksamhet osäker då den delvis är beroende av utvecklingen av pandemin. Det finns osäkerhet kring vilket utvecklingsarbete förvaltningen kommer att kunna bedriva under hösten.

Särskilt boende

Totalt prognostiseras en avvikelse på 5 923 tkr för särskilt boende.

Biståndsbeslut

Prognosen för antal platser inom särskilt boende är 1904 platser vilket är 52 platser färre än budgeterat. Totalt för köp av särskilt boende prognostiseras ett överskott med 15 600 tkr, varav 8 352 tkr är hänförligt till Corona. Det förväntade överskottet beror på att det genomsnittliga dygnspriset för externa platser varit lägre än budgeterat samt att även fortsättningsvis kommer en del brukare tacka nej till anvisning av lägenhet på grund av oro för smitta i den pågående pandemin.

Egen verksamhet

Avdelningen för särskilt boende prognostiserar ett underskott med 9 677 tkr, varav 7 677 tkr är hänförligt

till Corona. Kostenheten inom särskilt boende redovisar ett underskott på grund av att försäljningen av antal portioner är för få. HSL-enheten inom särskilt boende redovisar ett underskott på grund av dyra kostnader för inhyrda sjuksköterskor. Prognosen inrymmer avvecklingskostnader för Norra Bulltoftavägen samt uppstartskostnader för Mathildenborgs växelvärd motsvarande 4 000 tkr.

Ordinärt boende inklusive korttidsverksamhet

Totalt prognostiseras en avvikelse på 12 920 tkr för ordinärt boende inklusive korttidsverksamheten.

Biståndsbeslut

Prognosen för antal beviljade timmar inom ordinärt boende understiger budget med 8 276 timmar. I genomsnitt beräknas 5 270 brukare ha löpande insatser inom hemtjänsten vilket är färre än budgeterade 5 580 brukare. Om man inkluderar även de som bara har larm blir siffran 7 685 mot budgeterade 7 950 brukare. Antalet beviljade timmar per brukare beräknas bli något högre än budgeterat, men eftersom antalet brukare har minskat under året beräknas ändå överskott. Anledningen är troligtvis att en del brukare tackat nej till insatser respektive fortsatt vill ha uppehåll av sina pågående insatser på grund av den pågående pandemin. Prognosen för korttidsboende är i genomsnitt 133 platser per månad vilket är 69 färre än budgeterade 202 platser. Överskottet beror på lägre utflöde från sjukhuset då många planerade operationer ställts in, samt att det tidvis är intagningsstopp på några av förvaltningens korttidsboende. Totalt för biståndsbeslut ordinärt boende inklusive korttidsverksamheten prognostiseras ett överskott på 66 820 tkr, varav 66 156 tkr är hänförligt till Corona och nettot exklusive Corona är 664 tkr.

Egen verksamhet

Avdelningen för ordinärt boende, inklusive korttidsverksamheten prognostiserar ett underskott på 53 900 tkr, varav 46 000 tkr är hänförligt till Coronapandemin. Korttidsverksamheten prognostiserar ett underskott på 45 000 tkr till följd av låg beläggning då Region Skåne ställt in planerade operationer. Verksamheten exkl Corona prognostiserar ett underskott på 7 900 tkr. Hemtjänsten prognostiserar underskott bland annat till följd av svårighet att anpassa verksamheten i områden där timmarna minskar. HSL-enheten inom ordinärt boende prognostiserar ett underskott bland annat på grund av kostnader för inhyrd personal under sommarmånaderna.

Hälsa- och förebyggande

Totalt prognostiseras en avvikelse på 4 950 tkr för hälsa- och förebyggande.

Biståndsbeslut

Köp av verksamhet prognostiserar ett överskott på 1 950 tkr. Detta beror främst på antagandet att timmar för ledsagning kommer att fortsätta vara färre än budgeterat.

Egen verksamhet

Avdelningen för hälsa- och förebyggande prognostiserar ett överskott med 3 000 tkr, varav 1 285 tkr avser Corona. Med anledning av stängda mötesplatser förväntas på årsbasis tapp av försäljningsmedel samt minskade livsmedelskostnader. Med stängda mötesplatser har det inte anställts sommarvikarier.

Myndighetsavdelningen

Egen verksamhet

Avdelningarna prognostiserar ett underskott med 700 tkr. Underskottet exkl Corona är 1 160 tkr då det i prognosen ingår ett överskott hänförligt till Corona på 460 tkr. Avvikelsen beror på ökade kostnader till

följd av inflyttning i ny lokal.

Övrig gemensam verksamhet och stab

Totalt prognostiseras en avvikelse på -1 155 tkr för övrig gemensam verksamhet och stab.

Staben prognostiserar ett överskott på 6 400 tkr, varav 775 tkr är hänförligt till Corona. Överskottet beror bland annat på att ett antal tjänster är under rekrytering samt minskade kostnader för kurser och konferenser.

Övrig gemensam verksamhet prognostiserar ett underskott på 7 555 tkr, varav 1 413 är hänförligt till Corona. Underskottet beror till största delen på kommande renoveringar och upprustning i lokaler.

Ekonomiska konsekvenser av coronaviruspandemin

Bedömning av ekonomiska konsekvenser av coronaviruspandemin (Tkr)	Utfall jan-aug	Prognos sep-dec	Prognos helår
Intäkter	57 276	28 957	86 233
Personalkostnader	-44 942	-34 361	-79 303
Övriga kostnader	16 422	-1 414	15 008
Summa (nettoeffekt på nämndens resultat)	28 756	-6 818	21 938

Utfall

För perioden januari till augusti redovisar nämnden ett överskott på 50 895 tkr. 28 756 tkr av dessa beror på Coronapandemin. Nämnden har per den 31 augusti ansökt om statsbidrag för vissa covid-19 relaterade kostnader. I periodens resultat finns kostnader motsvarande 63 492 tkr samt en statsbidragsfordran på motsvarande belopp.

I resultatet finns överkompensation för sjuklöner perioden april-juli samt överskott i budgeten avseende biståndsbeslut. Överskott avseende korttidsplaceringar är en följd av att Region Skåne under pandemin ställt in planerade operationer vilket innebär att denna kostnad skjuts framåt i tiden.

Prognos

Prognosen är mycket osäker beroende på den fortsatt osäkra händelseutvecklingen.

Föregående prognoser

I ekonomisk prognos per den siste april prognostiserade nämnden ett underskott på 94 000 tkr. Prognosen byggde på schablonmässiga uppskattningar. En grundläggande princip var att prognosen byggde på att läget med antal smittade brukare och sjuka medarbetare under april månad skulle gälla som ett snitt året ut. I prognosen per den siste april är inte hänsyn tagen till Regeringens förordning (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av covid-19.

Per den siste maj gjorde förvaltningen en ny prognos som innebar att det prognostiserade underskottet minskade med 30 000 tkr till största delen till följd av att antalet korttidsplaceringar minskade då Region Skåne ställde in planerade operationer.

I föregående prognos ingår prognostiserade merkostnader för sjuklöner från och med juni månad samt merkostnad för ökad bemanning. Nya beslut har kommit vilket innebär att staten under juni och juli lämnar full ersättning för sjuklöner dag 2-14 samt under augusti och september ersätts arbetsgivaren

med en viss procentsats utifrån storleken på arbetsgivarens totala lönekostnader. Förvaltningen har även lämnat in en statsbidragsansökan för att täcka den utökade kostnaden för utökad bemanning februari - augusti och kommer i november att ansöka för perioden september - november vilket finns med i den nya prognosen.

I föregående prognos fanns prognostiserade kostnader för covidteam och kohortvård. I statsbidragsansökan ingår täckning av kostnaderna för covidteamet medan kostnader för kohortvården i augusti månads prognos täcks inom ordinarie budgetram. Detta då korttidsplaceringarna har minskat vilket innebär att omvandlingen av Lundavägens korttidsboende till kohortvård inte inneburit ökade kostnader för externa korttidsplaceringar.

Prognos per den siste augusti

Per den siste augusti prognostiserar nämnden ett överskott på 21 938 tkr varav 21 020 tkr avser korttidsverksamheten.

Då Region Skåne på grund av pandemin ställt in planerade operationer minskar nämndens korttidsplaceringar. Placeringar på korttidsboende understiger budget med 69 platser, motsvarande 66 000 tkr. Då förvaltningens egna korttidsboenden är prestationsersatta prognostiseras ett underskott på 45 000 tkr. För att minska underskottet har verksamheten så långt det varit möjligt anpassats till den låga beläggningen. Lundavägens korttidsboende med 44 korttidsplatser omvandlades i maj månad till kohortvård. Beläggningen på kohortvården har hittills varit låg.

Prognosen är mycket osäker då det är oklart i vilken takt Region Skåne startar upp de planerade operationerna och arbetar av vårdskulden. Detta påverkar nämndens korttidsplaceringar under återstående månader 2020 och nämndens budget år 2021.

Prognosen för sjuklöner bygger på att sjuklönerna resterande månader ska ligga på snittet av utbetalda sjuklöner per månad i april till augusti. Prognosen för helåret visar på en överkompensation motsvarande ca 3 500 tkr.

Inom nämndens verksamheter finns ytterligare coronapåverkande poster vilka tagits hänsyn till i prognosen. Exempel på detta är minskade biståndsbeslut till följd av att brukarna pausar sina insatser och att malmöbon väntar med ansökan och inflytt på särskilt boende, minskad prestationsersättning i egen verksamhet till följd av låg beläggning och minskande antal timmar, minskade brukarintäkter och försäljningsintäkter samt ökade kostnader för bemanning i december månad då statsbidraget upphört.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Investeringsramen för 2020 är 27 000 tkr och nämnden prognostiserar att använda 22 740 tkr. Vissa investeringar skjuts till nästa år på grund av Corona.

Nämnden avser bland annat att investera i:

- Ombyggnader i lokaler
- Trygghetslarm, särskilt boende
- Digitala nyckelskåp
- Möbler
- Digitalisering

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	71 125	43 827	27 298
Övriga intäkter	3 295 229	3 225 804	69 425
Totala intäkter	3 366 354	3 269 631	96 723
Lönekostnader	-1 893 276	-1 844 057	-49 219
PO-Pålägg	-760 150	-739 780	-20 370
Övriga personalkostnader	0	1	-1
Totala personalkostnader	-2 653 426	-2 583 836	-69 590
Lokal- och markhyror	-210 079	-210 079	0
Övriga kostnader	-3 711 930	-3 704 698	-7 232
Avskrivningar	-8 709	-10 668	1 959
Totala övriga kostnader	-3 930 718	-3 925 445	-5 273
Nettokostnad exkl. finansnetto	-3 217 790	-3 239 650	21 860
Kommunbidrag	3 240 892	3 240 892	0
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-1 164	-1 242	78
Resultat	21 938	0	21 938
Nettokostnad	-3 218 954	-3 240 892	21 938